

lk 2

Mihhail Korb: Tulemuse saab tuua hea töö, mida märgatakse, mitte rambivalguses tülitsemine.

lk 3

Riigikogu hakkab VEB Fondi teemat oluliselt tähtsa riikliku küsimusena arutama 17. mail.

lk 4

Lauri Laats kirjutab EKRE ja Postimehe poliitilisest kultuuritusest.

Kesknädal

28. märts 2018
Nr 12 (1093)

www.kesknadal.ee

Aastast 1999

Hind 0.78€

Reformis käib Rooside sõda

Kui Riigikogu esimees Eiki Nestor ja aseesimees Enn Eesmaa hoiavad parlamendi juhatuses stabiilsust, siis Reformierakonnast aseesimeeste kiire vahetumine näitab oravate peataolekut.

Fotod Riigikogu kantselei / Kollaaž Kesknädal

Eelmisel nädalal valis Riigikogu esimeheks Eiki Nestori ning aseesimeesteks Enn Eesmaa ja Kalle Laaneti. Senine Reformierakonna esindaja Hanno Pevkur kaotas sisevalimistel Laanetile, taandudes Riigikogu lihtliikmeks. Seega on Reformierakonnast lühikese ajaga asespiikri kohta pidanud suisa kolm inimest: Taavi Rõivas sai asespiikriks 5. detsembril 2016, Hanno Pevkur 23. oktoobril 2017 ja Kalle Laanet 22. märtsil 2018.

Tegelikult sai 17 aastat võimul olnud Reformierakonna unelm läbi juba siis, kui Taavi Rõivasest sai erakonna esimees. Tugeval parteijuhil Andrus Ansipil oli 2014. aasta alguses Brüsselisse minemisega sedavõrd pakiline, et Siim Kallas taheti kiirkorras poliitikasse tagasi tuua, aga see ei õnnestunud. Pärast seda sai pisut üllatuslikult erakonna esimeheks hoopiski Taavi Rõivas.

Hanno Pevkur sai esimeheks mullu 10. veebruaril, aga tema mandaat aegus juba möödunud aasta detsembri alguses, kui ta teatas oma toetusest Kaja Kallase saamiseks järgmiseks esimeheks. Kui suur Pevkuri psühholoogiline töötlemine sellele otsusele eelnes, teavad vaid asjaosalised ise. Pärast seda on erakond olnud neli kuud ilma juhita ja tegelnud Kaja Kallase parteijuhiks tuleku ettevalmistamisega.

Kallaste leeri „päästjaks“ Pevkuri vastu Riigikogu aseesimehe valimistel osutusid Kalle Laanet ja EKRE. On ilmselge, et Reformierakond tegi EKRE-ga diili just varjamaks oma sisevastuolusid ja osade häälte ärakadumist Kalle Laaneti tagant.

Reformierakonna sisesõda meenutab 15. sajandil toimunud Rooside sõda Plantagenetide dünastiasse kuuluva Lancasteri ja Yorki suguvõsa vahel Inglise troonile pääsemiseks.

Ehkki Pevkur nominaalselt on veel Reformierakonna esimees, kohtleb osa erakonnast teda sisuliselt väljatõugatuna. Kroon on juba määratud konkureeriva dünastia esindajale Kaja Kallasele 14. aprillil toimival Reformierakonna kongressil... Aga vaadates kogu dramaatikat ja pöördeid, pole ma selles enam nii kindel. Kaja Kallase vastasleeri kuulub poliitikuid, kes oma riiklikkuse ja alatuse poolest ei jää millegagi alla Richard III-le.

Ka Eesti Päevaleht kirjutas, et väljastpoolt ei ole Pevkurile esimehena liiga palju ette heita – Reformierakond ja Pevkur isiklikult sai 3590 häält. Mustamäel tegid nad kohalikel valimistel korraliku tulemuse ja partei juhhib praegu viimastes arvamusküsitlustes mõne protsendiga Keskerakonna ees.

Erakonna meililistis pahandab Pevkur Kallasega selle üle, et viimane on valinud partei sisetulis poole, mitte ei tegele erakonna ühendamiselega. „Ka minu jätkamisele Riigikogu aseesimehena tekkisid mingil hetkel sinu poolt ultimatiivsed nõudmised. Siis ütlesid mingil hetkel, et ei sekku fraktsiooni otsustesse. Nüüd oled ise „poole“ valinud,” kirjutab solvunud Hanno Pevkur erakonna meililistis. Jääb mulje, et ollakse niivõrd valusast tülis, et ilma kirjavahetusega kokku saada ning asju ilma kõrvaliste isikute ja ajakirjanduseta arutada enam ei osata. Eesti poliitikas ei ole naise juhitud erakond siiani valimisedu saavuta-

nud. Viimane valimistel parlamendist väljajääja oli Kristiina Ojulandi juhitud Rahva Ühtsuse Erakond, mille juhiks valiti 27. jaanuaril Pavo Raudsepp. Valimiskünnist ei ületanud kümnendi eest Eesti Vasakpartei, mida juhtis Sirje Kingsepp, ega möödunud sajandil Arengupartei, mida juhtis Andra Veidemann.

Mis saab Reformierakonnast? Vaadata tasub taas mainitud Rooside sõja poole. Lancasteri ja Yorki suguvõsa verine võitlus ja Rooside sõda lõppes Henry Tudori kuningaks saamisega. Algas pikk ja edukas Tudorite dünastia ajajärk, mis kulmineerus kuninganna Elizabeth I Inglismaa tõeliselt suureks muutmisega. Esimeheks võiks ju ideaalis saada keegi võitlevatesse leeridesse mitte kuuluv uus ja tugev juht. Vastasel juhul ootab seda erakonda pikemas perspektiivis ees hääbumine.

Indrek Veiserik

Mihhail Korb
Keskerakonna peasekretär,
Riigikogu liige

JUHTKIRI

Võidu saab tuua hea ja märgatav töö, mitte rambivalguses tülitsemine

Kui Kaja Kallas Brüsselist tagasi jõudis, oli Reformierakonna senine juht juba murtud. Just nii võiks, parafrapeerides Eesti filmiklassikat, kirjeldada suurimas opositsioonierakonnas toimuvat. Peasekretär lasti lahti, omavahel saadetakse kirglikke avalikke kirju ning Reformierakonna *de jure* juht Hanno Pevkur ei saanud enda fraktsioonilt toetust Riigikogu II aseesimehe kohal jätkamiseks. Tõe huvides olgu öeldud, et kõikide reformierakondlaste toetust ei saanud ka valituks osutunud Kalle Laanet. Aastaga on vahetunud kolm Riigikogu reformierakondlasest aseesimeest ajal, mil parlamendi juhtkonnas jätkab tugevalt meie Enn Eesmaa.

Ometi on Reformierakonna reitingud kasvanud. Ühelt poolt on see üllatav, teisalt – mõistetav. Madistamisega kaasnenud meediatähelepanul on kindlasti oluline roll, miks Reformierakond on suutnud end toetama tõmmata senisest enam inimesi. Võimalik, et paljud Reformierakonna valijad ei saa päris täpselt aru, mis liberaalseid väärtusi rõhutatavas erakonnas toimub, et neid ei häiri seegi, et erakonna suurimaks liitlaseks on saanud EKRE. Kaja Kallase tulemise lootuste ja ootuste laineharjal tundub uskujatele kõik tehtu vajalikuna ja õigena. Kõrvaltvaatajatele ja neile, kes mäletavad Kaja Kallase toetust aasta tagasi toimunud juhivalimistel Pevkurile Kristen Michali asemel, näitab see aga paraku tulevase parteijuhhi põhimõtete muutust ning maskide langemist.

Keskmõte:

Valimiseni on aga veel aasta, ning reitingud ei näita ammugi valimistulemust. Selle aja jooksul saame loodetavasti viimaks teada ka selle, millised on Reformierakonna uue juhi ideed.

Valimiseni on aga veel aasta, ning reitingud ei näita ammugi valimistulemust. Selle aja jooksul saame loodetavasti viimaks teada ka selle, millised on Reformierakonna uue juhi ideed. Seni oleme kuulnud, et tulumaksuvaba miinimumi tõstmine 500 euroni, mis tõi kuni 1200 eurot teenivatele inimestele kuni 64 lisaeurot, on jama. Kui Keskerakond on rõhutanud, et soovime tõsta pensione 100 euro võtta, siis Kaja Kallas on vastuseks tõdenud, et Reformierakond soovib kõikide ühiskonnagruppide sissetulekute tõusu. Sellega saab ju ainult nõustuda, kuid meie jaoks on vahe, kas sissetulek tõuseb eelisjärjekorras 400 ja vähem eurot teenival inimesel või 2100 ja rohkem teenival inimesel, keda oravad on eriti agaralt kaitsnud.

Keskerakonna liikmetel ja toetajatel tuleb täna ja edaspidi kaitsta neid tegusid, mis ilmestavad praeguse valitsuse põhimõtet: majandus peab kasvama ja tulu peab jõudma kõigi inimesteni, mitte üksikute väljalituteni. Selle poliitika jätkamiseks tuleb 3. märtsil 2019 teha Riigikogu valimistel võidukas tulemus.

Keskerakonnal on olemas see suutlikkus ühtse ja tugeva meeskonna näol. Seda nägime juba kohalike omavalitsuste valimistel, ning usun, et teeme kõik selle nimel tööd, et positiivne tulemus korduks. Selleks soovin palju edu ka valitud piirkonnajuhtidele ja juhatustele üle Eesti.

Lõpetuseks soovin rõhutada, et tulemuse saab tuua hea töö, mida märgatakse, mitte rambivalguses tülitsemine. Viimasega meediasse pääseda on küll lihtsam, kuid kasu ei too see lõppkokkuvõttes erakonnale, valijale ega riigile. Usun, et näeme seda arusaama peatselt ka valijate toetuses peegeldumas.

NÄDALA NUPUD

Kiik annab Ligile vastulöögi

Peaministri büroo juhataja Tanel Kiik (*pildil*) andis Reformierakonna suurimale suupruukijale Jürgen Ligile väärilise vastulöögi. Kui Ligile ei meeldinud president Kersti Kaljulaidi ettepanek esitada Eesti Panga nõukogu juhiks taas kord Mart Laar, siis Kiik vastas Ligile selgitusega, et Laari kritiseerides püüab päevapoliitik Ligi Reformierakonna siseprobleemidelt tähelepanu eemale juhtida.

„Otsitud vastasseisude tekitamine on küll hõlbus võtte enda siseprobleemidelt tähelepanu eemale juhtida, kuid teise poole suhtes ebaõiglane käitumisviis. Mart Laar on Eesti Panga nõukogu esimehena tegutsenud kindlasti sõltumatult, ja tuleb tunnustada, et olnud vägagi tihti ka valitsuse jaoks ebamugavalt kriitiline,“ kirjutab Keskerakonna liige Kiik.

„Seda muuhulgas nii Ligi poolt viidatud riigieelarve kui ka aktsiisipoliitika osas. Kui nüüd päevapoliitik Jürgen Ligi nimetab Mart Laari parteipoliitikuks, siis see kõlab suisa tragikoomiliselt. Mõeldes Laari poliitilisele tegevusele ning loomingule, nendin, et mul on temaga mitmeidki maailmavaatelisi lahknevusi.“

si. Samas ei sega need eriarvamused mul nägemast Mart Laaris Eesti poliitika vaieldamatut suurkuju, kelle sõnavõtted kannavad üldjuhul päevapoliitika laiemaid sõnumeid. Sellest ning tema otsustus- ja väljendusjulgusest annab parimat tunnistust Laari toetajate ning kriitikute ühtviisi suur arv,“ märgib Kiik.

Kiik taunib Riigikogu Reformierakonna fraktsiooni (seda juhib just Ligi) käitumist ka eelmisel nädalal aset leidnud parlamendi aseesimeeste valimisel. Ta toob esile, et Reformierakonna ja EKRE lähenemine ei piirdu juba tükk aega enam ainult rahvuspoliitika vastandumise ning kummastava koostööga Riigikogu juhatuse valimistel. Ometi mõjub ootamatult, et nüüd asuvad nad EKRE eeskujul tegema hetkepoliitikat, rünnates Vabariigi Presidendi valikuid.

Valjuhääline ainult enda tõe eest seismine toob küll palju meediakajastust ning pakub ilmselt rahuldustunnet, kuid ei teeni kuigi õilsat eesmärki. Parafrapeerides ameerika kirjanikku Jack Londonit: „Mõnd liiki tõed on tõesemad kui teised, mõnd liiki tõed on valed.“

Olympic Casino on müügis

Võiks ju öelda, et mis see meie asi on, et Armin Karu *Olympic Casino* maha müüb. Niikuinii kõik suurfirmad on juba ammu võõraste käes. Aga niipalju ikka on, et nende maksud lähevad omanikriigi kätte. Kasiino või siis lotofirmad on loodud omanikele kasumit teenima. Pole ju mõeldav, et tuled mängima ja võidada kohe suure summa või mingi väljapandud kalli auhinna.

Kogu protsessi juhitakse üle arvuti, ja kui oma kasum, kulutused ja muu väljamakstav on ettenähtud tasemel, siis tekib, või tekitab kasiino omanik või mängujuht käsitsi võiduvõimaluse. Arvutiprogramme kasiinodele ja lotofirmadele teevad usaldatavad programmeerijad ja neile on lepinguliselt allkirjastatud väga suured trahvid. Ühesõnaga, teeni ja pea suu.

Olympic Entertainment Group AS ja tema tütar-ettevõtted on juhtiv hasartmänguteenuste osutaja Balti riikides (Eestis, Lätis ja Leedus) ning opereerib kasiinosid Slovakkias, Itaalias ja Maltal.

Armin Karu, OEG nõukogu esimees, kirjutab oma kodulehel: „Kuigi suur osa OEG struktuurilistest muutustest olid seotud kahjumlike üksuste tegevuse lõpetamisega, oleme kogu langusperioodi vältel vaadanud ka tulevikku ning teinud vajalikke investeeringuid oma positsioonide kindlustamiseks.“

Olen veendunud, et kaks viimast aastat kestnud globaalse hasartmänguturu järskudest muutustest tulevad võitjatena välja vaid kõige kiiremad, paindlikumad ja samas ka julgemad.“ Seega siis ikkagi optimism kodulehel.

Mis aga nüüd on muutunud? Kas tuli mingi ülisalajane info või on hoopis uued ärid plaanis?

„Ühel päeval jõuab kätte hetk, kui tunned, et on õige aeg muutuseks. See hetk on käes,“ ütles Karu Äri-lehele. „Võimalike uute omanike selged sihid, kapitaliseeritus ja energia loovad kõik eeldused, et *Olympic Casino* saaks ettevõtte arenda senisest veelgi julgemalt ja kiiremini.“

Pakkumise hinnaks on 1,9 eurot aktsia kohta ehk ligilähedane aktsia keskmisele börsihinnale. Karule kuuluv OÜ Hansaasets omab 45% OEG aktsiatest ja seega teeniks mees müügist veidi üle 130 miljoni euro. Suuräriride maailmas pole see just suur summa. Kasiino on üks valdkondadest, kus igasugu kitsendusi tuleb üha juurde. Asukoht ei tohi olla koolide läheduses. Keelatakse suitsetamist. Kasum väheneb edaspidigi, vähemalt protsentuaalselt. Maailma mastaabis vaadatakse kasiinoettevõtjaid pigem umbusu kui austusega.

Mis on Olympicu müügi tegelik põhjus, jääb esialgu veel saladuseks.

HIIBUSE NÄDAL

ORAVATE PEAMAJAS KÄIB HOOGNE KEVADINE SUURKÜÜRIMINE

Kesknädal

Address: 10130 Tallinn,
Toom-Rüütli 3/5
Email: kesknadal@kesknadal.ee
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja **Indrek Veiserik** indrek@kesknadal.ee 6 274 573
Toimetaja **Tiit Maksim** tiit@kesknadal.ee 6 273 465
Reporter-toimetaja **Aivar Jarne** aivar@kesknadal.ee 6 274 583

Toimetus käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post. Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

Riigikogu hakkab arutama VEB Fondi teemat

Riigikogu õiguskomisjon leppis eelmisel nädalal kokku, et parlament hakkab VEB Fondi teemat oluliselt tähtsa riikliku küsimusena arutama suures saalis 17. mail.

Õiguskomisjoni esimehe Jaanus Karilaidi sõnul on arutelu eesmärgiks saada selgust, et kui riik on sekkunud eraõiguslikesse suhetesse läbi Riigikogu otsuse ja läbi Eesti Panga tegevuse, siis missugustel tingimustel on Eesti riik praeguse olukorra eest vastutav. „Näiteks on osad VEB Fondi sertifikaadiomanikud saanud hüvitist ja osad mitte. Kas see on õiglane ja kas siin eksisteerib kuskil ka poliitiline vastutus? Oluline on saada ka kindlustunne, et üks erakond, mis on rohkem seotud VEB Fondi juhtumiga, poleks Kremli poliitikute poolt mani-

did. Õiguskomisjoni istungil selgus, et erakonnad on valmis seda teemat uuesti Riigikogus avalikult käsitlema; seekord oluliselt tähtsa riikliku küsimusena ette valmistatava arutelu vormis. Arutelu tulemusena võib sündida ettepanek valitsusele, samuti peaks selguma praegu Riigikogu menetluses oleva VEB Fondi puudutava otsuse eelnõu edasine menetluskäik.

VEB Fondi jätkuv saaga
1990. aastate algul külmutas Venes Föderatsioon ühepoolset Eesti pan-

klientide nõuded, kellele tulid välisülekanded Venemaa Välismajanduspanga kaudu pankade kohustuste hulgast. Eraldatud nõuded viidi sama Riigikogu otsuse alusel moodustatud Riiklikusse VEB Fondi. Endiste pangaklientide nõuded pankade vastu (kontol olev raha) asendati Riikliku VEB Fondi sertifikaatidega.

Kuna sertifikaadiomanikeni mingit reaalset vara pika aja jooksul ei jõudnud, pöördusid viis neist 2004. aasta lõpus kaebusega riigi vastu halduskohtusse. VEB Fond ei suutnud 2010. aasta jõustunud kohtuotsuse järel kompensatsiooni pakkuda ning riiki kohustati üheksa kuu jooksul uuesti otsustama VEB Fondi sertifikaatidega tagatud nõuete hüvitamise küsimus.

Riik kohtuotsusega määratud tähtsaja jooksul oma kohustusi ei täitnud ja Tallinna ringkonnakohtus määras riigile 3200-eurose trahvi.

Seejärel võttis Riigikogu 2013. aastal vastu otsuse, millega otsustati likvideerida VEB Fond ja maksta kõigile sertifikaadiomanikele hüvitus likvideeritava fondi vara müügist laekuva summa arvelt. 12 sertifikaadiomanikku esitasid Riigikogu otsuse peale kaebused vastavalt siseriiklikule

Jaanus Karilaid

menetlusõigusele otse Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumile. Kolleegium andis asja arutamiseks Riigikohtu üldkogule. Menetluse ajal ilmnas asjaolu, et Eesti Pank on aidanud dokumente võltsides 32 miljoni dollari ulatuses Venemaalt ühel Vene ettevõtjal pankade korrespondentkontol külmutatud raha kätte saada.

Riigikohtu otsusega jäeti kaebused rahuldamata. Riigikohus leidis vastupidiselt juba jõustunud Tallinna ringkonnakohtu otsusele, et Eesti riigil puuduvad igasugused kohus-

tused VEB Fondi sertifikaadiomanike ees. Pärast Riigikohtu otsuse tegemist viis VEB Fond läbi fondi vara müügi. Ainsaks varaks oli Venemaa Välismajanduspanga vastu suunatud nõue, millele lahenduse leidmine on võimalik üksnes poliitilisel teel. Varale ühtegi pakkumist ei tehtud ja fondi likvideerimisel sertifikaadiomanikele mingit hüvitist ei makstud. Seega ei saanud kaebajad lõpptulemusena mingit hüvitist oma pangakontol olnud raha eest, mida riik kasutas pankade saneerimiseks.

Aivar Jarne

Oluline on saada ka kindlustunne, et üks erakond, mis on rohkem seotud VEB Fondi juhtumiga, poleks Kremli poliitikute poolt manipuleeritav.

puleeritav. Me peame ka selle teoreetilise riski maandama,” kirjutab Karilaid.

VEB Fondi teemal on valminud nii Riigikontrolli kui ka Eesti Panga audit, lisaks on veel ka Riigikogu uurimiskomisjoni lõpparuanne ja kohtulahen-

kade korrespondentkontod Venemaa Välismajanduspangas. Värskest ringlusesse lastud Eesti krooni stabiilsuse säilitamiseks ja pangandussüsteemi toimimise huvides eraldas Eesti 1993. aastal Riigikogu otsusega kahe Eesti kommertspanga (Põhja-Eesti Aktsiapank ja Balti Ühispank) nende

Kuidas Vene kriisist hoolimata teha head põllumajandust?

Põllumees loeb meie kaasajal ärevusega ajalehti, sest Vene kriis ei näi lõppevat. Sõda Ukrainas kestab kaevikusõjana edasi ja viimase aja jõhkrad poliitmõrvad Inglismaal viitavad sellele, et Euroopa Liidu ja Venemaa vastastikune embargostamine üldse ei lõpegi.

Aarne Ruben kirjanik

Mis aga põllumehele kõige olulisem: ei lõpe kurikuulsa dokumendi mõju. Peaminister Medvedevi määrusega nr 778 “Venemaa julgeoleku kaitseks ette nähtud majanduslike meetmete täitmisest” (juuni, 2016) on Venemaal keelatud müüa EL-is toodetud veise-, sea- ja kodulinnuliha ning nende subprodukte verest, kala, piima, juur- ja puuvilja, vorsti, aromaatsid ja vitamiinjooke jt. Sellega on poliitilistel põhjustel karistatud Eesti põllumajandustootjaid. Vene kriis tõi meie piimatootjatele aastakahjumina sada eurot piimalehma pealt, mistõttu alates 2015. aasta algusest läks tapale 14 000 väärt piimalehma. Ühistuline piimatööstus oli möödunud suveks kadunud, mistõttu hävisid piimatööstused võimsusega kuni tuhat tonni toorpiima aastas.

Meenutagem, et Euroliidu sanktsioonid ei ole sellised nagu Venemaa sanktsioonid. Need ei karista põllu-

mehi, vaid keelavad paljude militaar- toodete veo, vetostavad Vene panku ja tühistavad arktilise, süvapuuritud nafta impordilitsentse. Aga kusagil Euroopas ei ole kuuldav nende hääl, kes sooviksid vastastikuse sanktsioneerimise lõpetamist. Ollakse üldiselt nõus, et kui Venemaa survestab, ründab ja pressib välja, siis ka normaalset kaubavahetust olla ei saa. Tegelikult aga lähetsid meie tooted Venemaal hästi: Eesti juust võistleks edukalt Kostroma juustuga ja kuna Venemaa on vana kohupiimamaa, saaks seal meie kohukesti hästi müüa. Eesti Pagar ja Euroleib toodavad kohupiimapalle, mida aga idapool peaaegu ei tuntagi; need lähetsid seal samuti nagu soojad saiad. Või heeringafilee hapukoorega – me leiame kiitust hapukoorele isegi vanades vene böliinades, millegipärast aga Peterburi poodides seda heeringarooma ei ole. Miks me seda ei tarni? Sanktsioonid ei luba. Eesti nutikus ja Vene raha ei saa koos tegutseda.

Vene kriis käis käsikäes Venemaa ja

Foto Scanpix

EL-i poliitikaga. Märtsist 2015 langes piima hind pidevalt. Juulis 2016, kui Medvedevi keeld just jõustus, oli tunne, et Eesti piimatootjad võivad pillid kotti panna. Oli raskeim hetk. Piima kokkuostuhind oli 20 senti kilo, mis ettevõtetele tähendas igasuguse laienemispüüu kadumist, lisaks veel sellele, et kokkuostuhind on meil alati viis senti kilost väiksem kui Euroopa vanades liikmesriikides. Sügisel aga, kui võimule tuli Keskerakonna valitsus, tuli piima kilohinnale üheksa senti juurde. Kõigil eelnevatel aastatel kokkuostuhind sügiseti peaaegu ei tõusnud. Kevadel 2017 olid loomakasvatajad juba kätte saanud üleminekutoetused (uutele

liikmesriikidele üleminekuraskuste ja konkurentsi ebavõrdsuse leevendamiseks määratud põllumajandustoe- tus, mida Reformierakonna juhitud valitsus selle kalliduse pärast 2014. aastast ei rakendanud). Juba enne seda uudist said piimatootjad lisaks veel kümme senti hinna juurdekasvu kilo eest. Piimahind jõudis sama kõrgele, kui oli vahetult enne kriisi, ja siin polnud vaja isegi mingit pikka evolutsiooni, aitas ühest kuust.

Niisiis päästis Eesti põllumajanduse Keskerakonna juhitud valitsuse 20 miljonit eurot *top-up*-toetusi. Tekib küsimus, kuidas edaspidi vältida seda, et poliitika kägistaks põllumajandust?

Kriisist ülesaamine läks ladusamalt nendel, kes ei tarni eelnimetatud eksporditartikleid Venemaale ja kus põllumajandust traditsiooniliselt toetatatakse. Soome farmerid on kogu aeg kätte saanud hea toorpiimahinna. Prantsusmaal ja Rootsis aga Vene kriisi ajal küll piima hind kõikus, kuid püsis heas positsioonis, nii et häid piimalehmi ei läinud seal tapale.

Tuleks vältida parempoolset põllumajanduspoliitikat. 2017. a riigieelarves (kaks kuud enne Jüri Ratase valitsust) oli ette nähtud vaevlevale põllumajandussektorile vaid viis miljonit eurot otsetoetusi. Ja seda ajal, kui oli juba teine niiske suvi järjest ja Vene kriisiga maadlesid kõik riigid! Niiske suvi jätab loomasööda ühe- külgseks. Suvinisu hallitab ja rukki- kõrred pole piisavalt kuivad, et põhku varuda. Õlikultuure said veised samuti vähem. Rukki tegid vihmad möödunud aastal mitmel pool haigeks; tühja peaga teravilja polnud võimalik kasutada toiduviljaks, samuti ei saadud sellest söödajahu. Oleks olnud hea, kui valitsus toona põllumeest enam toetanuks.

Kolmekümnendatel aastatel oli Eesti toit tuntud nii Euroopas kui ka Venemaal. Kummaline on kuulda sellest ajastust kui mingist allakäiguajast – rahu ja õitseng olid siis Eesti nurmel! Nüüd oleks vaja taas sinna välja jõuda.

Lambad koos sirbi ja vasaraga

Lauri Laats
Tallinna Mustamäe linnaosa vanem

Olen nii Mustamäe lehes kui ka teistes väljaannetes arutlenud poliitilise kultuuri ja kultuurituse üle ning ehk liigagi optimistlikult avaldanud lootust, et küll poliitikud end käsile võtavad, kui ajakirjandus sellele kaasa aitab. Kui ikka hakatakse avaldama vaid teemakohaseid ja asjalikke arutlusi ning „pasunasse panemine“ ajalehest välja jääb, siis võiks maailm olla hoopis parem paik. Möödunud nädalad suutsid siiski üllatada hoopis vastupidiselt.

Esimese tähelepanuväärse teoga sai hakkama Tallinna linnavolikogu liige, EKRE poliitik Monika Helme, kes avalikult nimetas pensionäre lammasteks. Täpsemalt, linnavolinik kirjutas sotsiaalmeedias nii: „No keskerakond pakubki lammastele oma rohelist ristikut – viimane sort oli nimetusega sada eurot palgalisa.“ Esialgu püüdis autor oma tsitaati naljaks pöörata, hiljem aga pahandas ajakirjanikega, kes käsitlesid teda kui Mart Helme abikaasat, mitte aga kui edukat poliitikut. Ja kinnitas, et tahtis hoopis öelda: Keskerakond peab pensionäre lammasteks. Hästi pareeritud, aga siiski tahtmine viga siluda, mitte seda tunnustada...

On üllatav, et end rahvaerakonnaks tituleeriva EKRE tähtis poliitik ei tea, mis tegelikult rahva seas toimub, milline on eakate olukord. Kas see, kui pensionärid, kellele jääb päevaseks söögi rahaks paar-kolm eurot, ootavad väga pensionitõusu, teeb neist rumalad inimesed? Kindlasti mitte. Monika Helme oleks viisakalt pidanud avalikult vabandama selmet asuda keerutama.

Teise teoga sai hakkama ajaleht Postimees, kus valitsuse tegevusele hinnanguid andnud uuringu juures sildistati Eestis elav muu rahvastik Nõukogude Liidu sümbollikuga. Punane viisnurk sirbi ja vasaraga võtab Postimehe hinnangul kokku 191 Eestis esindatud rahvuse olemuse. Mõistagi reageerisid sellisele seisukohavõtule jahmatusega paljud. Nii vähemusrahvuste esindajad kui ka poliitikud. Postimehe peatoimetaja küll vabandas sotsiaalmeedias oma ajalehe lugejate ees ning järgmisel päeval ilmus väike vabandus ka „all paremas nurgas“, aga kas seda mõeldi ikka siiralt?

Suurim kahju tehti aga mõistagi selle kogukonna seas, keda sirbi ja vasara alla ühendati. Ajal, mil Eesti Vabariik tähistab sajandat sünnipäeva, mil oleme olnud juba üle veerandsajandi taasiseseisvad, mõjub selline seisukoht nagu näkku sülitamine. Mitte-eestlased on saanud järjekordse sõnumi, et olenemata sellest, kas nad tahavad riigikeelt õppida ja saavad kodakondsuse, olenemata sellest, kas nad Eestit armastavad, on nende puhul ikkagi tegemist Nõukogude Liidust pärit okupantidega. Ja et mitte-eestlased pole mingil juhul Eestis teretulnud. Punkt! Kas meil on üldse mõtet rääkida ühtsest ühiskonnast ja ühistest väärtustest, kui Eesti suurim päevaleht kommunismisümbolid lauale lajab?

See ei ole 21. sajandi vaba ja õnnelik Eesti, kus niimoodi käitutakse. Seesugused trikid peaksid olema ammu unustatud ja peast pühitud. Kõikide pensionäride lammasteks liigitamine ning kõikide mitte-eestlaste kommunistideks tituleerimine on lihtsalt jabur. Ühiskond ei vaja seesugust vaenu ja kahtluste külvamist, vaid hoopiski häid ideid, kuidas Eesti järgmised sada aastat väga edukad oleksid.

Paide rahvakohtumise ettepanekud

Paide rahvakohtumisel 20. märtsil räägiti ettevõtlusest, regionaalpoliitikast, haridusest ja sotsiaalpoliitikast. Kohtumisel osalenute ettepanekud on allpool esitatud valdkonniti:

Ettevõtlus

Rohkem infovahetust, et ettevõtjad oleksid kursis, millised on võimalused ettevõtteid rajada, mida toota, kuidas turundada. Maksuerisused regiooniti. Ettevõtlusmaa bürokraatiavaba omandamine. Arenduskeskuste vahendusel suuremat abi projektide tegemiseks. Noortes huvi äratamiseks võtta õppekavasse majandusõpet. Ettevõtjad peaksid jõudma koolidesse. Noorte motiveerimise kursused. Maapiirkondades laenuvõimaluste raske olukorra tõttu oodatakse riigi sisenemist ettevõtte aktiva- või osakapitali läbi riigi sihtasutuste. Propageerida Tartu Ülikooli koolitusvõimalusi.

Regionaalpoliitika

Külade rolli suurendamist kohalikus omavalitsuses alustada külvanamete statuudi kinnitamisest igas omavalitsuses. Küla arvamuse volikogus ära kuulamine kohustuslikuks. Külade liikumine ühest omavalitsusest teise. Taastada 75 protsendi kütuseaktsiisi laekumine omavalitsustele teedehoolduseks. Kruusateed tolmuvabaks. Maakondliku arengu koostöö tugevdamine. Omavalitsusliidule suurem juriidiline staatus. Piirkonnakeskuste meetme rakendamine regionaaltoetuste vahenditest. Üüriklamute programmi laiendamine, kaasates kolmanda poole ettevõtjaid, et saada lisaks noort tööjõudu. Piirkondade ühendused kaugliinide ja raudteega. Erinevate transpordiliikide piletisüsteemi ühitamine. Ettevõtlustoe tuste läbiviimine maapiirkondade huve arvestades.

Sotsiaalpoliitika

Moodustada eakate nõukoda nõuandva organina valitsuse ja volikogu juures. Töötava pensionäri tulumaksuvabastus 500 eurot. Pension inimväärsele tasemele. Erakorraline pensionitõus. Astmeline tulumaks. Tasuta maakondlik ühistransport ning laiendada bussiliinivõrku. Sätestada seadusega üldhooldekodude avamise ja pidamise tingimused. Igas hooldekodus peab olema meditsiinitöötaja. Kaasata rahvastikukriisi lahendamise ning rahvaarvu tõusulepööramise Teaduste Akadeemia erialateadlased ja teised huvigrupid.

Heade mõtete leht

Õpetajapalka peaks saama ikkagi kõrgharidusega pedagoog. Logopeedid, sotsiaalpedagoogid ja psühholoogid peaksid olema vastava haridusega. Üle vaadata piirkonnakoolide tasuvus. Kas on mõttekas pidada 24 õpilasega põhikooli, kui 10 km raadiuses on kaks tugevat gümnaasiumi?

Haabersti käis ettepanekud kõlavalt välja

Tallinna Haabersti sotsiaalkeskusesse neljapäeval pärast tööd Keskerakonna rahvakohtumisele tulnud tervitasid plakatid ja tahvlid. Ära ei saanud eksida, sest vähemalt pool tundi varem võis inimeste sagimisest aru saada, et siia hakkab rahvas kogunema. Haabersti võõrustas 22. märtsil Keskerakonna rahvaüritust sarjast „101 rahvakohtumist“.

Viktor Vassiljev

et osa võtta ka muude teemade aruteludest. „Oma laudkonnas leppisime ka Dmitrijeviga kokku, et arutame korteriühistute teemat järgmisel nädalal veel täiendavalt. Et käesolevast aastast on selles valdkonnas palju muudatusi seadusandluse valas, siis oleks hea Riigikogu liikmega kohtuda ning probleeme arutada,“ ütles ta.

Arvamustega arvestatakse

Moderator Marek Jürgenson tunnistas pärast peaaegu kolmetunnist arutelu, et kohtumine läks igati korda. Laudkondades arutati elavalt paljusid teemasid ning pärast ütlesid laudkondade juhid ka selgelt välja, milliseid ettepanekuid tehti. Hiljem leidis aset diskussioon, kus teemad veel läbi räägiti. „Mitted inimesed tahtsid rääkida mitte ainult oma laudkonna teemast, vaid tegid ettepanekuid ka muudes valdkondades. Oluline on korjata kokku inimeste ideed nii Haaberstist kui ka üle Eesti, et saaks need valju häälega välja öelda ning nende arvamustega arvestada,“ tõdes ta.

Kui rahvas oli juba lahkumas, jäid viimased aktiivsed poliitikahuvilised proudad rõivistus omakeskis arutama aktuaalseid päevaküsimusi. Need ulatusid eelmise presidendi Toomas Hendrik Ilvese taunimisväärse käitumisest ehk nn armatamisest kuni ilmani, mis väljas valitses. Ilm oli aga pärast kohtumise algust lörtsi ja tuule tõttu muutunud varakevadiseks soojaks, nii et proudad said rahulikult veel muidki teemasid arutades end koduteele asutada.

Aivar Jarne

Poliitikute oli kõige varem kohal Riigikogu liige Dmitri Dmitrijev. Varakult vaatas ta üle laua, kus tal tuleb rahvaga silmast silma arutlusi pidada. Et Dmitri oli esimene, tuli tal ka kõiki teisi saabuajaid tervitada. Ühena esimestest oli kohal Haabersti linnaosa vanem ning õhtu moderator Marek Jürgenson. Piirkonnajuhi hakkas ta kohe ka kohapeal asju korraldama.

Varakult saabuja oli ka Mareki nimekaim, Vsevolod Jürgenson. Tallinna ühe tuntuima taksorooli keerajana ning muu hulgas Kesknädala autorina hakkas Vsevolod innukalt teisi teretama, selfisid tegema ning juba enne laudkondade arutelusid teemasid arutama.

Saal sai algusajaks täpselt täis, kohal oli ligemale 70 inimest. Moderator Marek pidi alguse venimise pärast siiski vabandama, sest osa laudkondade juhte jäi tippunnil Haabersti ristmikul ummikusse. Riigikogu liikmed pidid valima uut juhatust ning seepärast ei jõudnud mitte kõik õigeks ajaks kohale. Aga Marek sai aega kasutada nii valmiva Haabersti ristmiku kui ka linnaosa tegevuste tutvustamiseks.

Peaaegu korraga saabusid ummikust pääsenud parlamendiliikmed Siret Kotka-Repinski, kes asus juhtima regionaalpoliitika laudkonda, Viktor Vassiljev sotsiaalpoliitika ja Märt Sults hariduspoliitika laudkonda. Pensionipoliitika laua juht, Põhja-Tallinna linnaosa vanem Raimond Kaljulaid tuli viimasena, aga lahkus esime-

senä, sest tal oli ootel juba järgmine kohtumine.

Kõlavad ettepanekud

Kõik laudkonnad said pärast kolmeveerandtunnist arutelu oma ettepanekutega õigeks ajaks valmis. Laudkondi juhtinud riigikogulased esitasid neid seejärel selgelt ja kõlavalt mikrofonile. Sults teatas laudkonna nimel, et heaks treialiks hakkamiseks ei pea olema kõrgelt haritud. Häid spetsialiste sunnitakse õppima, selle asemel, et lasta neil teha südamelehedast tööd.

Hiljem vestlusringis arvas Vsevolod Jürgenson selle peale, et kuna Eestis on 30 000 noort ilma tegevuseta, siis on pigem vaja omi noori ümber õpetada, kui tuua sisse võõrtööjõudu. Aeg läheb ja kõik muutub väga kiiresti, seepärast peab ka kiiresti ümberõpetele mõtlema. Vsevolodil oli veel rääkida sellest, et ümberõpet tuleb aktiivselt pakkuda muukeelsetele inimestele, et nad ei lahkuku Eestist niisama kergekäeliselt. „Nad tuleb kõigepealt siin tööle saada.“ Vsevolod on ise juba teada-tuntud Eesti patrioot. Jõulude ajal nägid kõik ühes Vahur Kersna saates tema optimismi ning patriotlikkust.

Vassiljev pani sotsiaalpoliitika poole pealt ette luua ühtne digitaalne süsteem, mis hõlmab sotsiaalhoolekannet ja tervishoidu. Kotka-Repinski märkis ära maaettevõtjatele ja noortele maaperedele toetuste tagamise vajaduse, Dmitrijev – ajude äravoolu peatamise ja nende tagasitoomise vajaduse. Pensionid aga peaksid

olema maksuvabad ning neid tuleks ilmtingimata 100 euro võrra tõsta.

Majanduspoliitika laudkonnas arutlenud Natalja Golimbijevskaja, kes on viimased 15 aastat olnud korteriühistu eesotsas, arvas pärast kohtumist, et see oli igati huvitav ja kasulik. Paljud olid selleks juba varakult ette valmistunud ning esitasid omad ettepanekud paberil. Nataljal oli ka ettepanek korralduse asjus, et võib-olla oleks edaspidi hea, kui saaks laudkondi mingil moel vahetada,

sooritada riigikeeles. E-õppe võimalus Eestist lahkujatele ja tagasipöördujatele. Riiklik koolitusprogramm tavaõpetajatele erivajadustega õpilaste õpetamiseks. Kooli tuua noorsootöötaja, kes tegeleb tunnivalisel ajal koolis olevate õpilastega. Ringlevate õpetajate ehk asendusõpetajate süsteem. Õpilane peaks saama valida: kas uurimistöö või eksam? Kujundavat hindamist tuleks täpsustada.

Sotsiaalpoliitika

Ühtne digitaalne süsteem, mis hõlmab sotsiaalhoolekannet ja tervishoidu. Tasuta kvaliteetne õigusabi sotsiaalselt ohustatud inimestele. Inimsõbralik ühistranspordilooistik. Tasuta toit lasteaiast. Suvel lastele huvi-, spordi- ja töökogemuste omandamise võimalused. Pensionäridele soodustingimused spordi- ja kultuuriasutustes. Soodustingimused SPA-teenustele. Mõistlik patsiendi vajadustele ja riigi võimalustele vastav tervishoiukorraldus. 50+ aastates tööjõu integreerimine tööturule. Mitmetasandilise integreeritud sotsiaalhoolekande- ja tervishoiuteenuseid pakkuva süsteemi

rakendamine.

Majanduspoliitika

Tallinna–Tartu maantee neljarealiseks. Rail Baltic koos Tallinna–Helsingi tunneliga. Pankade kasumi maksustamine. Käibemaksu erisused esmatarbe toidukaubale. Peatada ajude äravool. Ehitada üürikorteritega maju. Klassikaline astmeline tulumaks tugeva keskklassi tekkeks. Varade maksustamine teatud väärtusest alates. Taastada transiit. Majandusküsimustes jätta poliitika kõrvale. Merelaevastik Eesti lipu alla. Viia keskmine palk EL-i keskmise palga tasemele.

Pensionipoliitika

Pensionid pensionäridele igakuine lisa. Pensionid maksuvabaks. Sotsiaalkeskuste koostöö ning taskukohased lõunad. Igasse linnaossa kinoklubi. Eraarstide järjekorrad lühemaks. Tasuta parkimine haiglate ja polikliinikute juures. Ravimid odavamaks. Rohkem üritusi ja väljasõite ning liikumisvõimalusi pensionäridele.

Haabersti rahvakohtumise ettepanekud

Haabersti rahvakohtumisel 22. märtsil tehti ettepanekuid rahvastiku-, regionaal-, haridus-, sotsiaal-, majandus- ja pensionipoliitika asjus.

Rahvastikupoliitika

Käibemaksu alandamine lastekaupadel. Munitsipaalüürikorterid noortele peredele. Pikenäda isapuhkust ühe kuuni. Noortele peredele eluaseme intressi doteerimine riigi poolt. Suurem ühekoradne sünnitoetus alates kolmandast lapsest. Emapalk kuni lapse 2. eluaastani. Suuremad kvoodid töötavatele immigrandidele.

Regionaalpoliitika

Maksta ettevõtjatele investeerimistoetust, mis oleks seotud töökohtade loomisega. Maal tegutsesid ettevõtjad on vaja toetada nn energia-toetusega ehk võrgutade vähendamiseks.

Eesti toit peab jõudma suurtesse poekettidesse. Koolitatud spetsialistid maale tootmist arendama. Noortele peredele töötada välja toetussüsteem, kui nad tahavad maale maja ehitada, aga pank ei anna laenu. Kaugemates piirkondades maksusoodustused. Kõikidele maal elavatele inimestele tervisekindlustus. Arendada ja laiendada piirkonna infrastruktuuri. Maaettevõtjatele luua ekspordiagentuur. Riiklike meetmetega tagada piirkonniti töökohtade ja tööjõu tasakaal.

Hariduspoliitika

Kutsekoolis võiks olla võimalik valida kas kutseõpe ilma gümnaasiumiharidusest või koos täieliku gümnaasiumiharidusega. Gümnaasiumisse vastuvõtt kuni 21. eluaastani. Üle vaadata 60:40 keelenõue õppekavas. Lõpueksamid

Jõgevamaa lööb entusiasmiga kaasa

Jõgeva Kultuurikeskuses möödunud nädalal aastakonverentsi pidanud Keskerakonna Jõgevamaa piirkonnale kujuneks vaieldamatult tähetunniks võit tuleva aasta märtsis toimuvatel Riigikogu valimistel. Silmapaistva edu nimel tuleb aga kõvasti pingutada keskerakondlastel kogu Eestis.

Keskerakonna Jõgevamaa piirkonna esimees Andres Vään tuletas meelde mitmeid kordi välja öeldud tõe, et kui inimesed poliitikat ei tee, siis tehakse seda nende eest, ja see poliitika ei pruugi sugugi meeldiv olla. „Jõgevamaa omavalitsustes – Jõgeva, Mustvee ja Põltsamaa vallas – on Keskerakond koalitsioonis, mis loob head eeldused eduks tuleva aasta märtsis toimuvatel Riigikogu valimistel,“ ütles ta.

Erakonna Jõgeva osakonna esimees, Jõgeva vallavanem Aare Olgo tegi ettepaneku esitada Andres Vään Keskerakonna Jõgeva piirkonna esimehe kandidaadiks ka järgmiseks tegevusperioodiks. Valimiskomisjoni juht, Jõgeva vallavolikogu Keskerakonna fraktsiooni esimees Heli Raevald teatas pärast hääletugemist, et kohal-

vust.

„Keskerakond läheb 2019. aasta Riigikogu valimisi võitma. Keskerakonnal ei saa olla ühtegi teist eesmärki tuleva aasta 3. märtsil. Jätkame sõnumit, milleks on paremini ühendatud, solidaarsem ja sidusam Eesti,“ ütles Ratas.

Tema sõnul on eesootavate valimiste põhiküsimuseks eakate inimeste toimetulek. Keskerakond peab vajalikuks, et 2020. aastaks peavad pensionid tõusma 100 eurot. „Peab lõppema ka telg, kus jaotame inimesed – nemad ja meie. Keskerakonna eesmärk on ehitada mitte müüre, vaid silde. Me ei vastanda Eestimaa elanikke,“ rõhutas erakonna juht.

„Ratase kõne ergutas meie maakonna keskerakondlasi oma populaarsust

kodukandis on rahvamajad Tormas, Sadalas ja Vaiatus; kõigis toimetatakse tegusalt,“ lisas ta.

„Väga vajalik, et Keskerakonnaga ühineks tublisid noori. Noored peavad aga mõistma, et lisaks õigustele on nendel ka kohustused; tunnetama vajadust olla ausad, eetilised ja põhimõttekindlad. Ehk vajavad nad selleks vahel ka veidi karmimat kohtlemist keskmiselt ja vanemalt põlvkonnalt, emadelt-isadelt, vanaemadelt-vanaemadelt,“ arvas Linda Koll Põltsamaalt, kes noorsootemadega on tegelnud erinevatel aegadel õiguskaitseorganites.

Peaminister ettevõtjate keskel
Jõgevamaal viibides kohtus peaminister Jüri Ratas ka maakonna ettevõtjatega. „Rääksime demograafilisest olukorrast maal, maaelu mainest ning ka piimanduse ja piimatööstuse aren-

gutest. Kõneaineks olid ka spoonitehase rajamine Jõgeva valda Viruve- resse ja sellega seotud metsandusteed. Kõlama jäi mõte, et valitsuse ja ettevõtjate vahelised infovahetused on igati vajalikud,“ ütles aktsiaseltsi Pajusi ABF juhataja Lembit Paal.

Huvi Jõgevamaal toimuva vastu on ka Riigikogu Keskerakonna fraktsioonil. 16. märtsil külastasid Jõgeva valda parlamendiliikmed Toomas Paur, Marika-Tuus Laul ja Tiit Terik. Neile tutvustas paikkonna ettevõtteid ja asutusi Vello Lukk.

„Rootsi jaoks puitmaju valmistavas Puumajatehase OÜ-s ning mineraalmaterjalide valdkonnas ja teedeehitustöödega tegelevas osauhingus Moreen veendusime Jõgeva valla ettevõtete soovis atraktiivseid projekte käivitada ja inimestele tööd pakkuda,“ märkis Paur.

„Olen Jõgevamaal käinud varemgi. Nüüd vaatan asju uue vaatenurga alt. Vaadates Kuremaa ujulat ja siia äsja rajatud spaad, tahaks tunnustada nii selle asutuse kui ka Jõgeva valla juhte. Jõgeva vallas mõeldakse, kuidas paikkonna inimestele luua häid tingimusi sportimiseks ja tervislikeks eluviisideks.

Külastasime ka Vaimastvere kooli, kus andsin üheksandale klassile ühiskonnaõpetuse tunni. Arutasime julgeoleku olukorda maailmas, noorsooküsimusi ja teisigi päevakajalisi teemasid. Huvitav oli kuulda, kuidas saavad Vaimastvere koolis hakkama pagulasperede lapsed, kes koos vanematega elavad Vägeva tugikodus. Hea oli kuulda nende edasijõudmisest mitmes õppeaines, sealhulgas ka eesti keeles,“ rääkis Terik.

Jaan Lukas

Jõgeva, Mustvee ja Põltsamaa vallas on Keskerakond koalitsioonis, mis loob head eeldused eduks tuleva aasta märtsis toimuvatel Riigikogu valimistel.

olnud delegaatidest on peaaegu kõik andnud toetava hääle Väänale.

Eesmärk ehitada silde

Jõgevamaa aastakonverentsil tervituskõne pidanud Keskerakonna esimees, peaminister Jüri Ratas tunnustas erakonna Jõgeva piirkonna tege-

suurendama. Populaarsust aitab kindlasti suurendada ajaleht Kesknädal. Piirkonnas, kus töötan, loetakse seda mitmeski peres,“ ütles eraettevõtjast postiljon Urmas Priks, kes elab Torma kandis. „Väga oluline, et pärast haldusreformi tekkinud valdades säiliks senised koolid ja rahvamajad. Minu

Keskerakonna piirkonnakonverentsid

Keskerakonna piirkonnad on kogu märtsikuu pidanud aktiivselt piirkonnakonverentse ning enamikes kohtades on piirkondade uued juhid ka valitud. Viimased piirkonnakonverentsid peetakse aprilli algul.

Põhja-Tallinn

Keskerakonna Põhja-Tallinna piirkonna aastakoosolekul valiti piirkonna esimeheks Põhja-Tallinna linnaosa vanem Raimond Kaljulaid. Tema sõnul kohustab kohalikel valimistel saavutatud tugev valimistulemus erakonda jätkama sama töökal. „Keskendume kindlasti sellele, et kõigi põhjatallinlaste elukvaliteet paraneks. Eriti pöörame tähelepanu eakatele inimestele ja lastega peredele,“ ütles Kaljulaid. Piirkonna esimehe asetäitjateks kinnitati Julia Timerbulatova ja Jevgenija Kuk. „Olen tänulik

Nõmme

Nõmme piirkonna liikmed valisid oma juhiks riigikogulase ja endise Nõmme linnaosa vanema Tiit Teriku. Nõmme piirkonda alates 2014. aastast juhtinud ja uuesti valitud Tiit Terik tänas erakonnakaaslasti usalduse eest ning rõhutas, et tugev tulemus kohalike omavalitsuste valimistel näitas, et Keskerakond suudab kõnetada kõiki tallinlasi. Piirkonna aseesimeesteks said Risto Kask ja Grete Šillis.

Mustamäe

Mustamäe piirkonna esimehena jätkab Eha Võrk. „Olen tänulik

Haabersti

Mustamäe piirkonnale, et mind usaldati kuuendat korda järjest piirkonna esimeheks. Nimetasime ka väga auväärseid aseesimehed – Enn Eesmaa, Erki Savisaare ja Lauri Laatsi, kellele saan piirkonna juhtimisel toetuda,“ märkis Võrk.

Pirita

Pirita piirkonna esimeheks valitud Enno Tamm tänas erakonnakaaslasti, kes on teda piirkonda vedama usaldanud juba 25. korda. „Meie peamine eesmärk on panustada sellesse, et Riigikogu valimised või-

daks Keskerakond,“ rõhutas Tamm, ning tões, et pärast seda annab ta heal meelel piirkonna juhtimise edasi noorematele.

Kesklinn

Kesklinna piirkonna juhiks valitud Keskerakonna peasekretär Mihhail Korb tõi välja, et aasta olulisimaks saavutuseks võib kahtlemata pidada võitu kohalike omavalitsuste valimistel ning absoluutset enamust Tallinna linnavolikogus. „Kesklinna piirkonna kandidaadid ja toetajad tegid väga head kampaniaid ja seda iga ilmaga. Tõsi, paljud valijad ei tulnud sel korral välja ning põhiline eesmärk saab Riigikogu valimisteks olema nende inimeste usalduse ja toetuse taastamine,“ rõhutas Korb.

Kristiine

Kristiine piirkonda usaldasid kesk-

Reformide positiivne mõju jõudku harjumaalastele

Mõni nädal tagasi valiti mind Keskerakonna Harjuma piirkonna uueks esimeheks. Harjuma puhul on tegu väga omanäolise ja olulise piirkonnaga, ent mis peab samuti arenema nagu paljud teised Eesti piirkonnad. Kuid ühiskonnas on justkui kujunenud arvamus, et mida lähemale Tallinnale, siis seda kuldsem on elu, aga tege-likkuses see nii ei ole. Teeme pealinnaga küll tihedat koostööd, aga siiski on Harjumaal palju probleeme, mis vajavad lahendamist ning kogukonna ühtset tööd.

Toomas Vitsut

Riigikogu liige, Keskerakond

Keskerakonna poolt Harjumaad juh- tida on esmalt muidugi suur au, kuid teisalt ka ääretult vastutusrikas – nimelt on Harjuma Keskerakonna üks suurima liikmeskonnaga piirkondi. Aastate jooksul on Harjumaast kujunenud Eesti üks jõukamaid piirkondi, kuid inimeste käekäik on siiski ääretult erinev. Peaministripartei eesmärk on alati olnud see, et ühiskonnas valitseks solidaarsus ning kõik inimesed saaksid osa paremast elukvaliteedist. Täna võin kinnitada, et selles suunas ka liigutakse. Teisalt peame haldusreformi-järgselt saavutama omavalitsuste vahelise hea koostöö ning säilitama piirkonnas vajalikud teenused.

Viimasel ajal teebki mulle enim muret Saue linnas toimuv, sest gümnaasiumihariduse andmine võib tulevikus sellest linnast sootuks kaduda. Nimelt peetakse hetkel tuliseid vaidlusi, kas piirkonda rajatav riigigümnaasium tuleb Tallinna piiril asuvasse Laagrisse või Sauele. Saue linna elanikele teeb olukord muret, sest niivõrd suurest keskusest gümnaasiumihariduse kadumine ei mõjuks piirkonna arengule just hästi.

Haldusreformi käigus ühinesid Kernu vald, Nissi vald, Saue vald ning Saue

linn. Liitumislepingus pandi paika, et ühendvalla keskuseks saab Saue linn. Suurvalla tekkimisel on kohalikul omavalitsusel vastutusrikas töö arendada keskuses välja kogukonna jaoks olulised teenused, sealhulgas head haridusvõimalused, ning seda ka gümnaasiumiastmes. Valdade liitumislepingus sätestati punkt, et gümnaasiumiharidus Saue linnas küll säilib, kuid praegune gümnaasiumi-aste suletakse ning ehitatakse täiesti

uus riigigümnaasium. Loomulikult oli see eeltingimuseks ka Haridus- ja Teadusministeeriumile, et olemasolev gümnaasiumiaste Saue suletakse, sest vastasel korral pole võimalik riigigümnaasiumit sinna rajada. See tingimus oli kõigile osapooltele teada liitumislepingu sõlmimisel, mis toimus kaks kuud pärast Haridus- ja Teadusministeeriumiga sõlmitud kokkulepet.

Sauele riigigümnaasiumi rajamise

vajalikkust näitavad PRAXIS-elt ja Geomediaalt tellitud uuringud, mis näitasid, et 540 õpilasega riigigümnaasiumi väljakandmiseks Saue linna ja valla ühises piirkonnas peab seal gümnaasiumiharidust pakkuma vähemalt üks kool.

Teine oluline võtmeküsimus riigigümnaasiumi loomisel on õpilaste vallasisesest transpordi korraldamine kooli ja kodukohta. Vallasisest transpordi keskuse ja teiste Saue valla piir-

kondade vahel tuleb hakata nii või teisiti spetsiaalselt korraldama. Riigigümnaasiumi rajamisel Laagri aleviku tekiks vallas transpordi korraldamisel topeltkoormus ja ühendvalla oleks justkui kaks keskust.

Ennetada tuleks ka probleemi, milles gümnaasiumis jätkaksid oma kooliteed Saue põhikoolilõpetajad. Leian, et kui Saue valla riigigümnaasium asub Laagri alevikus, ei pruugi oma valla gümnaasium osutada laste seas enam esimeseks valikuks. Laagri asub Tallinna külje all ning on pealinna tihedalt seotud, seetõttu võib valitaks osutada mis tahes gümnaasium pealinnas. See oleks aga meie vaatenurgast väga kurb, sest piirkonna jätkusuutlikuks arenguks peame oma valla noortele tagama head haridusvõimalused.

Saue vallavolikogu Keskerakonna fraktsioon on tänaseks teinud Saue vallavolikogule ettepaneku määrata riigigümnaasiumi asukohaks Saue linn. Haldusreformi käigus sai Sauest ühendvalla suur keskus, ning minu arvates pole õige, kui riigigümnaasiumi vajalikkust nähakse keskusest väljaspool. Loodetavasti jõutakse selles osas mõistliku lahenduseni, sest gümnaasiumihariduse andmine on Saue linna tulevikule määrava tähtsusega.

erakondlased juhtima Andrei Novikovi, kes on varasemalt olnud Kristiine linnaosa vanem. Novikov tänas erakonnakaaslasti usalduse eest ning rõhutas, et kõik Tallinna piirkonnad peavad tegema tööd Riigikogu valimiste võiduks. „Näitasime kohalike omavalitsuste valimistel väga tugevat ja ühtset meeskonda. Olen kindel, et järgmise aasta alguses toob see samuti meile edu,“ ütles Novikov.

Lasnamäe

Lasnamäe piirkonna aastakoosolekul valiti piirkonna esimeheks Keskerakonna aseesimees ja Tallinna linnavolikogu esimees Mihhail Kõlvart. Tema sõnul sai kohalikel valimistel saavutatud tugev valimistulemus võimalikuks tänu paljude inimeste pingutustele. „Lasnamäe on Tallinna suurim linnaosa, kus Keskerakonnal on suur toetus. Peame vajalikuks säilitada inimeste usaldus, et meie eesmärgid oleksid valijatele selged, ja teeme kõikvõimaliku selleks, et täita meie lubadusi,“ ütles Kõlvart. Piir-

konna esimehe asetäitjateks kinnitati Maria Jufereva ja Kalle Klandorf.

Haabersti

Haabersti piirkonna juhiks valiti tagasi Juhan Hindov, tema asetäitjateks said Kalev Kallo ja Marek Jürgenson. „Mõistame kõik, et ees ootab pingeline poliitika-aasta. Teha on palju, aga mäng väärub küünlaid. Inimesed ootavad sidusat Eestit, kus hoolitakse kõigist meie inimestest,“ ütles Hindov.

Harjuma

Harjuma piirkonna esimeheks valiti Riigikogu liige Toomas Vitsut, kelle eesmärk on tuua suurimas valimisringkonnas Riigikogu valimistel erakonnale senisest rohkem mandaate. „Kavatsen töötada selle nimel, et kõik Harjuma inimesed elaksid jõukamalt ning saaksid osa sellest elukvaliteedist mis on pealinnaski,“ sõnas ta. Riigikogu valimistele läheb piirkond eesmärgiga koguda võrreldes 2015. aasta valimistega enam

Tartumaa

toetust. „Harju- ja Raplamaa on Eesti suurim valimisringkond ning loomulikult soovime oma toetust kasvada, et viia Keskerakond 2019. aastal kindlalt valimiste võiduni,“ rõhutas Vitsut.

Tartumaa

Tartumaa piirkonna juhiks valiti kolmandat korda Riigikogu liige

Peeter Ernits. 584 liikmeline Tartumaa on Keskerakonna 27 piirkonnast üks suuremaid ja kiiremini kasvavaid piirkondi. „Müüt, mille järgi Keskerakonna liikmeskond kasvab eeskätt venekeelsetes piirkondades, ei pea paika,“ kinnitas Ernits.

„Erakond areneb eriti jõuliselt just Lõuna-Eestis: Tartumaal, Valgamaal

ja Võrumaal. 27 piirkonna seas jääme seekord alla vaid Valgamaale,“ tões ta.

Lääne-Virumaa

Lääne-Viru keskerakondlased valisid piirkonna juhiks tagasi Riigikogu liikme Siret Kotka-Repinski. „Kahtlemata on Keskerakonna eesmärk Riigikogu valimiste võit 2019. aastal, millesse Lääne-Viru liikmeskond peab tugevalt panustama. Vaid siis saame seista selle eest, et meie maakond ei jookseks inimestest tühjaks, vaid Eestis oleks tagatud tasakaalus regionaalne areng,“ sõnas Kotka-Repinski.

Valgama

Valgama piirkonna juhiks valiti Alar Nääme, kes on olnud piirkonna juht kokku kuus aastat. Tema sõnul on eesmärgiks aus ja avatud juhtimine. „Tahan kohaliku piirkonna liikmeskonda suurendada. Vaid ühiselt saab ellu viia meie jaoks olulisi otsuseid,“ märkis ta.

Holland on rahvahääletustega ummikus

Andres Laiapea

Mõne aasta eest jõustus Hollandis seadus, mis võimaldab kodanikel kutsuda rahvaalgatuse korras esile nõuandvaid rahvahääletusi vastuvõetud seaduste ja ratifitseeritud lepingute tühistamiseks. Nüüd aga üritatakse seda seadust ilma rahvahääletust korraldamata tühistada.

Võitlus rahvaalgatusõiguse eest on kestnud Hollandis juba kaua. 20. sajandi esimesel poolel olid selle eestkõnelejateks sotsiaaldemokraadid ja vasakliberaalid, aga ka kommunistid, kuid toona poliitilisel maastikul domineerinud kristlikud erakonnad ei tahtnud sellest midagi kuulda.

Teema tõsisemalt päevakorda pärast seda, kui 1966. aastal asutati erakond Demokraadid 66 (D66), mis seadis oma sihiks Hollandi ühiskonna ja poliitilise süsteemi radikaalse demokratiseermise. Tühistamisreferendumite sisseviimine oli siis üks selle erakonna peamisi eesmärke. Esialgu kukkusid katsed seda teha parlamendis läbi, kuid lõpuks võeti ühe valitsuskriisi järel D66 survele vastu ajutine referendumiseadus, mis kehtis aastatel 2002–2005.

See seadus nägi ette, et tühistamisreferendumid on siduva iseloomuga ja nende esilekutsumiseks tuleb kõigepealt esitada taotlus, millel on vähemalt 40 tuhat allkirja, seejärel aga koguda kuue nädala jooksul vähemalt 600 tuhat allkirja, mille andmiseks peab igaüks isiklikult linnavalitsusse kohale minema. Need nõudmised olid nii karmid, et ühtegi rahvahääletust selle seaduse alusel ei korraldatud.

Euroopa-teemad tekitavad tüli

2005. aastal viidi aga eraldi seaduse alusel läbi nõuandev rahvahääletus Euroopa Liidu põhiseaduse lepingu

üle. Vastava eelnõu algatasid siis D66, punarohelised ja sotsiaaldemokraadid. Valitsus seda ei toetanud, kuid parlamendis olid selle vastu ainult

kolm kristlikku erakonda.

Rahvahääletuse eel tegid eelnõu algatanud jõud kampaaniat JAH poolt, aga kristlikest erakondadest kaks väiksemat kuulus EI-leeri. Võitis viimane. Kuna sama leping oli mõned päevad varem Prantsusmaal juba rahvahääletusel tagasi lükatud, siis ei omanud see enam suurt sisulist tähtsust, sest jõustumiseks vajab see kõigi Euroopa Liidu liikmesriikide heakskiitu, kuid selle rahva-

hääletuse tulemus on oluline edasiste arengute mõistmiseks.

Pärast seda ei tahtnud paremliberaalid enam toetada rahvahääletuste võimaldamist. Uuesti hakkasid asjad liikuma 2013. aastal tänu vahepeal esile kerkinud euroskeptilisele Vabaduspartei, millega rahvaalgatusõiguse toetajad said parlamendi mõlemas kojas vajaliku enamuse. 2014. aastal toimunud hääletusel olid uue seaduse vastu paremliberaalid ja kolm kristlikku erakond. Kõik teised toetasid.

Selle seaduse alusel tuleb nõuandva tühistamisreferendumi esilekutsumiseks koguda kõigepealt nelja nädala jooksul vähemalt 10 tuhat allkirja esialgsele taotlusele, seejärel kuue nädala jooksul vähemalt 300 tuhat allkirja lõplikule taotlusele. Tühistamisreferendumi võib algatada peaaegu iga seaduse või lepingu suhtes, mis on vastu võetud või ratifitseeritud, kuid ei ole veel jõustunud.

Kuningakoja, eelarve ja põhiseadusega seotud asjade kohta see ei kehti, aga rahvusvaheliste lepingute suhtes küll.

alusel 2016. aasta kevadel, kui hääletega 38,2% poolt, 61,0% vastu ja 0,8% tühje sedeleid lükati tagasi Ukraina ja Euroopa Liidu vahel sõlmitud assotsiatsioonilepe. Hääletusest võttis osa kõigest 32,3% kodanikest.

Enne rahvahääletust kuulutas parlamendi alamkoja enamus, mis oli selle lepingu juba eelnevalt heaks kiitnud, et austab rahvahääletuse otsust, kui osavõtt tuleb enam kui 30% (eriarvamusele jäid paremliberaalid ja D66, kes seda lepingut kõige enam pooldasid). Hiljem üritati saavutada lepingu muudatusi ning seati tingimusi selle interpreteerimiseks, kuid lõpuks see läinud aastal siiski ratifitseeriti.

Hollandis tehti katseid kutsuda esile rahvahääletusi ka Euroopa Liidu poolt Moldova ja Gruusiaga sõlmitud assotsiatsioonilepete tagasilükkamiseks. Need algatused ei suutnud palju allkirju koguda, kuid mõjutasid poliitikute suhtumist rahvaalgatusõigusesse.

D66 oli olnud rahvahääletuste võimaldamise kõige järjekindlam toetaja ja

heaks. Tõenäoliselt läbib see peagi ka parlamendi ülemkoja. Tühistamisreferendumi esilekutsumist selle otsuse enda suhtes soovitakse vältida selle kiire jõustumisega.

Viimane rahvahääletus

Läinud nädalal toimus Hollandis aga teine rahvaalgatuse korras esile kutsutud tühistamisreferendum. See puudutas riigi uut julgeolekuseadust, mille algatas eelmine valitsuskolitsioon, kuhu kuulusid paremliberaalid ja sotsiaaldemokraadid.

Algatuslega referendumi korraldamiseks tuli välja neli üliõpilast, kelle hinnangul mindi selle seadusega eriteenistuste õigusi laiendades liiga kaugele. Sama meelt olid D66, punarohelised, sotsialistid, loomaõiguslased. Paremliberaalid, sotsiaaldemokraadid, kristlikud erakonnad ja Vabaduspartei leidsid, et tegemist on vajalike muudatustega, mis aitavad tagada kodanike turvalisust.

Rahvahääletuse ametlikud tulemused tehakse teatavaks homme, kuid esialgsete tulemuste kohaselt saavutas EI-pool nappi ülekaalu. Samas oli nii palju tühje sedeleid, et seda toetasid siiski vähem kui pooled hääletamas käinutest. Viimased küsitlused ennustasid JAH-poolle kindlat võitu, kuid läks teisiti.

Sel korral võtsid rahvahääletusest osa enam kui pooled kodanikest, ja seda ei saa kirjutada üksnes sellega üheaegselt toimunud kohalike valimiste arvele, sest osavõtt nendest oli mõnes kohas hoopis madalam. Nähtavasti läksid paljud hollandlased hääletama, et nii väljendada tühtlasi enda vastuseisu tühistamisreferendumite kaotamisele.

Seda kinnitavad mingil määral kohalike valimiste

tulemused. Eelmise korraga võrreldes kaotasid kõvasti maad nii D66, mis toetas parlamendis tühistamisreferendumite kaotamist, kui ka sotsiaaldemokraadid, kes pooldavad uut julgeolekuseadust, kuid tõusid punarohelised, kes esindavad mõlemas küsimuses vastupidist seisukohta. Nende arvates vajavad nii rahvaalgatusõigus kui ka uus julgeolekuseadus lihtsalt parandamist.

Save the Dutch referendum!

Kui rahvahääletusest võtab osa vähemalt 30% valimisõiguslikest kodanikest, siis peab selle tulemusega arvestama. See tähendab, et tagasilükkamise korral läheb asi tagasi parlamendi ette, kus seda hakatakse uuesti arutama, heidetakse kõrvale või viiakse sisse muudatusi.

Probleemaatilised tulemused

Seadus jõustus 2015. aasta suvel. Esimene rahvahääletus toimus selle

lubas jätkata seda võitlust ka eelmisel aastal toimunud parlamendivalimistel, kuid nõustus lõpuks paremliberaalide ja kristlike erakondade nõudmisega panna koalitsioonilepingusse kirja 2015. aastal jõustunud seaduse tühistamine. Ja vastavat eelnõu pidi parlamendis kaitsma nüüd just selle partei ridadesse kuuluv siseminister. Parlamendi alamkoda kiitis nõuandvate tühistamisreferendumite kaotamise veebruaris juba hääletega 76:69

EESTI 101 RAHVAKOHTUMIST RÄPINAS

Hea kaasamõtteleja!

Kutsume Teid rahvakohtumisele Räpina Rahvamajas 03. aprillil kell 18.00.

Räpina Rahvamajas arutleme järgmistel teemadel:
Põllumajanduspoliitika – laudkonna juht Tarmo Tamm
Kvaliteetne ühistransport – laudkonna juht Anneli Ott

Regionaalpoliitika – laudkonna juht Andres Visnapuu
Hariduspoliitika – laudkonna juht Märt Sults
Sotsiaalpoliitika – laudkonna juht Janika Usin

Kohtumisel osaleb ka Eesti Keskerakonna esimees ning peaminister Jüri Ratas (pildil).

Õhtu moderaator on Anneli Ott.

Palju õnne, juubilar Margarita Tšernogorova!

Tallinna linnavolikogu saadik Margarita Tšernogorova võtab jälle vastu õnnitlusi – 22. märtsil jäi seljataha 85 eluaastat.

See väikesekasvuline daam on Eesti poliitikas raskekaallane kui austatud rahvasaadik. Kuigi teistest poliitikutest vanem, annab ta silmad ette nooremate funktsionääride meeskonnale. Teda võiks võrrelda vilka puksiirina keset jäiku lainereid Tallinna poliitika-akvatooriumis, kus ta on üle elanud juba viis volikogu esimeest.

Margarita Tšernogorova saadikustaatus pole kujunenud juhuslikult – ta on üks neist naispoliitikutest, kes on kulgenud vanemate jälgedes. Tema ema Natalia Tomson oli poliitikas juba päris noorelt, Oktoobrirevolutsiooni aegadest; Eesti NSV-s töötas

vastutaval ametikohal Kohaliku Tööstuse Ministeeriumis.

See, et Margarita elas tüdrukukesena üle Leningradi blokaadi, kindlasti karastas teda ülejäänud eluks. Ja üheksakümnendad aastad tulidki talle külma dušina. Vabariikliku tähtsusega personaal pensionäri elu tegi ühel hetkel järsu siksaki – ta jäi ilma kõigest; ka eluase tagastati nn õigusjärgsetele omanikele. See seadis valiku ette – mis teha edasi? Koos kolleegiga otsustas ta asuda oma endise õpitud elukutse juurde: pangast võeti väike laen, ja aasta pärast seisis nende õigusbüroo kindlalt jalul. Tema kodanikujul-

guse järele tekkis suur nõudlus. Soov seista kaasinimeste õiguste eest viis teda poliitiliste sündmuste ja kirgede keskmesse.

1993. aastal kandideeris Margarita Tšernogorova esmakordselt kohalikel valimistel, kogudes 1557 häält. Sellest ajast peale on teda viis korda valitud Tallinna linnavolikokku. Heatahtlikud nendivad sel puhul: eluaegne volikoguliige; mitte niiväga heatahtlikud: nagu oleks sinna naelutatud...

Paljudele imponeerivad Margarita Tšernogorova kui juristi õiglustunne ja südikus, tema sõnavõttud nii volikogus kui ka ajakirjanduses – kompetentsed artiklid, milles ta reageerib selgemast selgema sõnaga ka seal, kus teised eelistavad vaikida. Ei möödu istungit, kus ei kuuleks tema häält. Järjekindel on ta ka näilistes pisisasjades. Näiteks räägitakse, et Mustamäel said pargipingid paika just tänu tema initsiatiivikusele.

Vaatamata aukartustäratavale elueale tõuseb Margarita Tšernogorova ilmse kergusega üles mööda võimuhoone järske treppe, nagu tema tütar Yana Toom liigub edasi poliitilise karjääri redelil ja on nüüd Europarlamendi saadikuna valmis sulgema suu mistahes astme poliitikul. Kahtlemata on noorem tütar Margarita Tšernogorova parim saavutus. Ega ta isegi jääks jänni euroopalikel poliitbataaliatel.

Kuidagi ei saa jätta märkimata, et vaimselt rikas Margarita Tšernogorova on ka rikas vanaema – tal on kuus lapselast. Suur ja soe, üksmeelne perekond. Ja ka siin on keskmis tema – heatahtlik ja sooja südamega ema-vanaema-vaarema. Ka linnavolikogu liikmed ütlevad vahel, et tunnevad end temaga vesteldes koolijätsidena, kui ta toob välja selliseid fakte, millest neil varem aimugi polnud.

Oma elujaatuse ja energiaga annab ta eeskujule neile, kes arvavad, et pensioniiga pole maailmalõpp – et võiks jääda loiuult loorbereile. Tema puhul äratavad imetlust eruditsioon ja suhtlemisosavus, elav huvi kõige vastu. Vestluskaaslasena on ta asendamatu igas seltskonnas, oma seisukoha teeb selgeks näilise kergusega – suu peale igatahes kukkunud pole. Küllap tahaks sellist energilist daami oma ridades näha iga fraktsioon. Aga võta näpust, keskerakondlased oma kallist Margaritat juba kellelegi ei loovuta!

Raul Ratman, ajakirjanik

Margarita Tšernogorova

Yana Toom

RAHVA-KOHTUMISED

EESTI 101 RAHVAKOHTUMIST VÕRUS

Hea kaasamõtteleja!

Kutsume Teid rahvakohtumisele kultuurimajja Võru Kannel (Liiva 13) 29. märtsil kell 18.00-21.00.

Palume enda osavõtust teada anda 28. märtsiks e-posti aadressil konverents@keskerakond.ee või telefonil 627 3460.

Võru Kandles arutleme järgmistel teemadel:

Majanduspoliitika – laudkonna juht Erki Savisaar

Maaelupoliitika – laudkonna juht Tarmo Tamm

Regionaalpoliitika – laudkonna juht Andres Visnapuu

Haridus- ja kultuuripoliitika – laudkonna juht Aadu Must

Kuidas kaitsta töönimest? – laudkonna juht Oudekki Loone

Ühistransport – laudkonna juht Jaanus Karilaid

Austatud Margarita Tšernogorova!

Juubeli puhul soovime õnne, tugevat tervist ning töörõõmu paljudeks järgnevateks aastateks!

Eesti Keskerakonna Mustamäe piirkonna esimees Eha Võrk ja piirkonna juhatus

**KESKERAKONNA
NÄDALA
JUUBILARID 70+**

70

LIIDIA ZAITSEVA

VLADIMIR OBER-ŠNEIDER

TAMARA STAROSTINA

PRIIDU KALBRE

MAIRE LUKK

ELLE KANT

75

REINO VIHOLAINEN

MARE OJASALU

ANATOLI ZINKOVSKI

PAUL PÄLL

JUTA JAAKSON

80

AARNE KESKÜLA

MAIMU KIILAS

ELMI KOOL

85

AINO SUGASEPP

JOSSIF PEDAK

MILVI KALLAS

95

LEILI RAJALA

Tallinna
Televisioon

Telekava

2. aprillist - 8. aprillini

Nüüd leiad oma lemmikvaldkonna lihtsalt:

Uudised

Tervis

Lastele

Draama

2. aprill ESMASPÄEV	3. aprill TEISIPÄEV	4. aprill KOLMAPÄEV	5. aprill NELJAPÄEV	6. aprill REEDE	7. aprill LAUPÄEV	8. aprill PÜHAPÄEV
07:00 TeTeVeke: Aleksei Turovski lood (2011)*	07:00 TeTeVeke lastele*	07:00 TeTeVeke lastele*	07:00 TeTeVeke lastele*	07:00 TeTeVeke lastele*	07:00 TeTeVeke lastele*	07:00 TeTeVeke lastele*
07:30 Nädal +*	07:30 TÄNA. Uudised*	07:30 TÄNA. Uudised*	07:30 TÄNA. Uudised*	07:30 TÄNA. Uudised*	07:30 TÄNA. Uudised*	07:30 TÄNA. Uudised*
08:30 Kultuurimeeter*	08:00 Täna maailmas*	08:00 Täna maailmas*	08:00 Täna maailmas*	07:45 Linnapeatund*	08:00 Täna maailmas*	07:50 Skorpion*
09:00 EV 100. Teekond (2017)*	08:15 Tallinna liikluspilt*	08:15 Innovaatiline linn (2017)*	08:15 Meedia keskpunkt*	08:45 TÄNA. Uudised (subtiitritega)*	08:15 Kultuurimeeter*	08:20 Tervisevõti. Dr Viktor Vassiljev*
09:30 Meistrite linn. Pottsepad (2011)	08:45 TÄNA. Uudised (subtiitritega)*	08:45 TÄNA. Uudised (subtiitritega)*	08:45 TÄNA. Uudised (subtiitritega)*	09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 120/140*	08:45 TÄNA. Uudised (subtiitritega)*	08:55 TÄNA. Uudised (subtiitritega)*
10:00 Nädal +*	09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 117/140*	09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 118/140*	09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 119/140*	09:55 Rahvaadvokaat*	09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 121/140*	09:00 Tallinna liikluspilt*
11:00 Moisekatsi elohelü 2017*	09:55 Terve tervis*	09:55 Kas tohib? (2015)*	09:55 Skorpion*	10:40 Tervisevõti. Dr Viktor Vassiljev*	10:00 Hästi, Eesti!*	09:25 Hannes Võrno 33 minutit*
11:30 Innovaatiline linn*	10:25 Spordisõbrad*	10:25 Hannes Võrno 33 minutit*	10:25 Hästi, Eesti!*	11:15 Ela hästi!*	10:30 Terve tervis*	10:00 Moisekatsi elohelü 2017*
11:55 E STudio otsib retrovinti*	11:10 Meelelahutajad*	11:00 Otse kümnesse*	11:25 E STudio otsib retrovinti*	11:45 Taevariik UFOdega (2016)*	11:00 Parlamendi pooltund	10:30 Dokumentaalfilm. Aleksander Suur (2014) 1/2*
12:45 Hästi, Eesti!*	11:45 Läbi aegade. Püha Nikolai Imetegija kirik (2017)	12:00 OTSE: LV Pressikonverents	12:10 Meister ja tema 100 Eesti lõõtspilli	12:15 Linnapeatund*	11:30 Rahvaadvokaat*	11:15 Itaalia miniseriaal. Tango vabadusele 1/2*
13:15 Info TV	12:15 Moisekatsi elohelü 2017*	12:30 Poolkuu Igor Gräzniga*	12:40 Info TV	13:15 Info TV	12:15 Maatriks*	12:55 Parlamendi pooltund*
16:30 Taevariik UFOdega (2016)	12:45 Info TV	13:15 Info TV	16:00 Vintskapist soklini (2012)	16:45 Rahvaadvokaat*	12:55 Hannes Võrno 33 minutit*	13:25 Spordisõbrad*
17:00 Rändur. Majesteetlik Varssavi*	15:45 Visiitkaart*	15:10 Hannes Võrno 33 minutit*	17:00 Meedia keskpunkt*	17:30 TeTeVeke lastele	13:30 Skorpion*	14:15 Otse kümnesse*
17:30 TeTeVeke lastele	16:15 Spordisõbrad*	15:45 Otse kümnesse*	17:30 TeTeVeke lastele	18:00 TÄNA. Uudised	14:00 Ma pole turist, ma elan siin (Eesti, 1988)*	15:15 Poolkuu Igor Gräzniga*
18:00 TÄNA. Uudised	17:00 Terve tervis*	16:45 Poolkuu Igor Gräzniga*	18:00 TÄNA. Uudised	18:10 EV 100. Sinine ja must ja valge	15:55 Linnapeatund*	16:00 Terve tervis*
18:10 Ela hästi!*	17:30 TeTeVeke lastele	17:30 TeTeVeke lastele	18:10 Innovaatiline linn (2017)*	18:35 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 121/140	16:55 Meelelahutajad*	16:30 Maatriks*
18:35 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 117/140	18:00 TÄNA. Uudised	18:00 TÄNA. Uudised	18:35 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 120/140	19:30 Kultuurimeeter	17:30 TeTeVeke lastele	17:10 TeTeVeke: Aleksei Turovski lood
19:30 Terve tervis	18:10 Tallinna liikluspilt*	18:10 LV Pressikonverents*	19:30 Ela hästi!	20:00 TÄNA. Uudised	18:00 TÄNA. Uudised	17:40 Reporter Vösu seiklused Tenerifel 1/2
20:00 TÄNA. Uudised	18:35 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 119/140	18:35 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 119/140	20:00 TÄNA. Uudised	20:30 Täna maailmas	18:05 Ela hästi!*	19:00 Mustonen Iisraelis(t)
20:30 Täna maailmas	19:30 Innovaatiline linn (2017)	19:30 Meedia keskpunkt	20:15 OTSE: Linnapeatund	20:45 Meelelahutajad	18:30 Reporter Vösu seiklused Tenerifel 1/2	19:30 Moisekatsi elohelü 2017
20:45 Tallinna liikluspilt	20:00 TÄNA. Uudised	20:00 TÄNA. Uudised	21:15 Rahvaadvokaat	21:20 Maatriks	19:00 Mustonen Iisraelis(t)	20:00 TÄNA. Uudised
21:15 Spordisõbrad	20:30 Täna maailmas	20:30 Täna maailmas	22:00 Tervisevõti. Dr Viktor Vassiljev	22:00 TÄNA. Uudised (subtiitritega)	19:30 Moisekatsi elohelü 2017	20:20 Dokumentaalfilm. Aleksander Suur (2014) 1/2
22:00 TÄNA. Uudised (subtiitritega)	20:45 Poolkuu Igor Gräzniga	20:45 Skorpion	22:35 TÄNA. Uudised (subtiitritega)	22:10 Ma pole turist, ma elan siin (Eesti, 1988)	20:00 TÄNA. Uudised	21:05 Pimeduses 3/4 (BBC, 2016)
22:10 Härra Eikeegi (Kanada, Belgia, 2009)	21:30 Hannes Võrno 33 minutit	21:15 Hästi, Eesti!	22:45 Otse kümnesse*	00:05 Kultuurimeeter*	20:20 Dokumentaalfilm. Aleksander Suur (2014) 1/2	22:00 TÄNA. Uudised (subtiitritega)
00:40 TÄNA. Uudised*	22:05 Otse kümnesse	21:45 Dokumentaalfilm. Hiina Schindlerid	23:45 Tallinna liikluspilt*	00:35 TÄNA. Uudised*	21:05 Pimeduses 3/4 (BBC, 2016)	22:05 Itaalia miniseriaal. Tango vabadusele 1/2
01:10 Täna maailmas*	23:05 TÄNA. Uudised (subtiitritega)	22:40 TÄNA. Uudised (subtiitritega)	00:10 TÄNA. Uudised*	01:05 Täna maailmas*	22:00 TÄNA. Uudised (subtiitritega)	23:45 Hästi, Eesti!*
01:25 Info TV	23:45 TÄNA. Uudised*	22:50 Meedia keskpunkt*	00:25 Linnapeatund*	01:20 Meelelahutajad*	22:05 Itaalia miniseriaal. Tango vabadusele 1/2	00:15 Moisekatsi elohelü 2017*
	00:15 Täna maailmas*	23:20 Skorpion*	01:25 Info TV	01:55 Info TV	23:45 Hästi, Eesti!*	00:45 TÄNA. Uudised*
	01:15 Täna maailmas*	23:50 Dokumentaalfilm. Hiina Schindlerid (2015)*			00:15 Moisekatsi elohelü 2017*	01:10 Pillimeeste klubi*
	01:30 Info TV	00:45 TÄNA. Uudised*			00:45 TÄNA. Uudised*	02:10 Info TV
		01:15 Täna maailmas*			01:05 Info TV	
		01:30 Info TV				

NÄDALA SOOVITUS

„Rodeo“ Mart Laari tagatoas

Neljapäeval, 29. märtsil näitab ETV filmi „Rodeo“, mis siiani oli nähtav kinodes. Film sisaldab jutustusi iseseisvuse taastanud Eesti Vabariigi kolmandast valitsusest, mida juhtis ajaloolane Mart Laar (pildil).

Eesti taastas iseseisvuse 20. augustil 1991 Edgar Savisaare valitsuse ajal. Seejärel tuli Tiit Vähi valitsus (alates jaanuarist 1992). Kolmas oligi Mart Laari valitsus oktoobrist 1992 kuni novembrini 1994.

Eelnevaid valitsusi Raimo Jõerand ja Kiur Aarma filmis ei käsitle; kõik pöörleb intervjuu andnud poliitikute ümber, kes kuulusid Isamaa tuumikusse. Laari valitsuses oli 749 päeva jooksul 25 ministrit, neist algusest peale kuus: Mart Laar (filmi peategelane) ja välja jäetud Andres Tarand, Arvo Niitenberg, Liia Hänni, Andi Meister, Jaan Leetsar. Lisaks Laarile räägivad

filmis ministrid Heiki Kranich, Marju Lauristin, Jüri Luik, Kaido Kama, Lagle Parek ning nõunikud Tiit Pruuli ja Indrek Tarand.

Tegemist ei ole ajaloolistel faktidel põhineva dokumentaalfilmiga, vaid aastakümnetega ilusaks muutunud mälestustega. Laari valitsuse ebaõnnestumised olid õilsate kavatsustega. Põllumajandust (kolhoose) ei hävitatud, vaid Eesti ühendati lahti Venemaale turust.

Omandireformi (sundüürnikud) ja varade ümberjagamist (erastamised) ei käsitleta.

Laar räägib valitsuse saavutusest krooni käibeletulekust, kuigi see juhtus Vähi valitsusega juunis 1992. Tema nõunik Pruuli räägib rublade müügist kui õilsast tehingust, millega rahastati Iisraelilt relvade ostmist.

Eesti lähiajalooost rääkiva filmina väärivad „Rodeo“ kindlasti vaatamist.

Virgo Kruve

MAAILM LEINAB

„Mälestame inimesi, kes hukkusid kaubanduskeskuse tulekahjus Kemerovos. Nad olid meie kaasaegsed, neil oleks võinud ees olla pikk ja õnnelik elu, nutame koos nende vanematega. Iga laps, see on laps kogu maailma jaoks. Loodan, et ka meie kirikutes peetakse täna leinajumalateenistusi.“

Edgar Savisaar
Facebookis

JÜRI KUKKE MÄLESTUS-KONVERENTS

Jüri Kukele pühendatud tänavune Langenud Vabadusvõitleja Päeva konverents toimub märtsikuu viimasel päeval Tartus. Keskendatakse Eesti lähiajaloo põletavatele sündmustele ja arengutele.

Praegu ootab Langenud Vabadusvõitleja Päeva konverents kõiki huvilisi Tartus Toomemäel – Lossi tn 25 Valges saalis; praegu on seal Tartu Ülikooli muuseum.

Konverents algab laupäeval, 31. märtsil kell 12 ja kestab kella kuueni õhtul.

KE LASNAMÄE SEENIORSEKTSIOON

tervitab oma uut Keskerakonna piirkonna-esimeest Mihhail Kõlvartit ja kohtub temaga 29. märtsil kell 14 Pae t. 19.

Info Pille Lövend: 512 9489

2018. aasta on kuulutatud Euroopa kultuuripärandi aastaks

Tahan üles kutsuda kõiki, kellele omaeense kodu ja kogukonda, lähedasi ja tuttavaid ümbritsev vaimne kultuuripärand tähtis, seda koguma, säilitama ja väärtustama. Kuna vaimne kultuuripärand on väga lai mõiste, keskenduks praegu ainult ühele liigile sellest – mälestustele. Mõne lausega selgitaksin, miks sellist pärandikorjamistööd teen. Siis võib-olla mõistab lugeja seda ka oma mõttemaailmaga suhestada.

Prantslastel on kõnekäänd: „Maailmas on ainult kolm asja, mille üle tasub üldse arutleda. Need on surm, armastus ja meri.“

Leian, et prantslaste maailm on ikka palju ahtam kui eestlaste oma. Meie laulupeod! Meie rahvaluulekogud! Meie kohapärimus! Meie kihelkondlik elulaad ja rahvakombed! Meie ainelise ja pärimusliku kultuuri kogumise traditsioonid! Meie taluarhitektuur ja metsakultuur!

Kõik see moodustab meie maailma, mille üle tasub arutleda! (Muuseum, maailm ei ole otseselt seotud kultuurikihi rikkuse, sügavuse ja mahuga, kus me ilmselt mõnegi näitaja osas jääme prantslastele alla.) Meie maailm on meie ühiskondliku mälu peegeldus.

Kõikide vallutajate esmane soov ja eesmärk on purustada rahva ühiskondlik mälu. Sellega muudetakse rahvas manipuleeritavaks, prevaleerima hakkab alalhoiuinstinkt. Eesti rahva seas teostati seda ennenägematute repressioonidega 1940.–1950. aastatel. Lisandus ühiskondliku mälu kandjate harituma ja edumeelsema osa põgenemine Läände. Teine maailmasõda pani inimesed liikuma, sidemed nende vahel katkesid. Purunesid ka kogukondade sidemed, sest juurdetulnud võõrad, tihti peale aktiivsemad kohalikest, ei mõistnud kohalikke kombeid ja traditsioone, mida hakati hoopis põlastama.

Kuidas aga sai võimalikuks rahva kohamälu kadumine ühe põlvkonna jooksul? Hirmuõhkonnas visati ära kirjad, mis tulid tuttavatel ja sugulastel Siberist ning ookeani tagant vabast maailmast. Hävitati vanu fotosid, eriti sõjajärel- ja aegseid. Visati ära albumeid, päevikuid, ajaloolisi dokumente, diplomeid.

Noor, kõige vastuvõtlikum põlvkond kasvas üles täielikult uute, võõraste vaadete süsteemi tingimustes.

Nn sõjaaegne põlvkond lõpetas oma koolitee maakoolides enam-vähem aastail 1950–1955. Nemad läksid suures enamuses tehnikumidesse ja tööstuskoolidesse. Nad lahkusid oma

kodutaludest, kus sageli kolm põlvkonda koos elas. Sinna tagasi nad enamasti ei tulnud, vaid suunati tööle kolhoosidesse, sovhoosidesse, EPT-desse, tehastesse üle vabariigi ja hakkasid elama keskuste kortermajades. Nende laste kodudeks said juba sageli umbrohost ümbritsetud silikaathooned ning kokkupuuted vanavanematega piirdusid koolivaheajal mõne päevaga aastas. Kust pidi tulema kohapärimus? See oli meie maaühiskonnas, mis 1950-tel moodustas veel 60% rahvast, enneole-

matu nähtus – põlvest põlve edasi antav kohamälu kadus vähem kui ühe põlvkonna jooksul, aastail 1940–1960!

Meie põlise kohamälu taastamine sai võimalikuks tänu tohutule rahvapärismuste kõikide liikide kogumisele. See taastamisprotsess algas 1960-tel eestimeelsete teadlaste eestvõtetel, kes mõistsid protsessi pöördumatust. Eesti kõigi aegade viljakaim looduskaitses ja koduloo propageerija Jaan Eilart on nimetanud kodu-uurimist läbi mälestuste pidevalt ümber kujuneva ja muutuva elumiljöö mäluks. Mälu kogumisel on Eestis ära tehtud suur töö. On välja antud ka sadu raamatuid mitmesugustest elanikkonnakihtidest pärinevate inimeste elust. Miski aga ei asenda inimeste isiklikke mälestusi. Dokumentide ja välisvaatluse teel pole võimalik edasi anda inimese mõtteid, tema sisemaailma. Viimati ilmunud mälestusteraamatuid võiks nimetada kahekõitlist koguteost „Minu elu ja armastus“.

Just sedasama kohamälu kadumise ohtu tunnetades õnnestus Eestis 15 aastat tagasi käivitada metsandusliku pärandikultuuri väärtustamise ja säilitamise protsess. Siis selgus ka, et rööbiti sellega koguneb tohutul hulgal elu- ja kohamälestusi. Nüüdseks olen minagi

suutnud koostada ja kirjastada neid mälestusi kolm köidet enam kui 120 inimese sulest.

Idealne oleks, et iga inimene hoolitseks selle eest, et tema ajastu ja tema mõtted saaksid jäädvustatud tulevastele põlvetele. Ei maksa arvata: minu elu on ju nii tavaline, midagi huvitavat pole mu elus. Kui mina näiteks oma lastelastele räägin elust maal 1940-tel, 1950-tel ja hiljemgi, arvavad nad minu jutu olevat pärit mõnest neile tundmatust „Eesti rahva ennemuistsete juttude“ köitest...

Seepärast kutsungi Teid kõiki üles asutama oma perekonnaarhiivi mälestuskildude, kirjade, õnnitluskaartide, dokumentide ja fotodega, kooli- ja liikmetunnistustega, haiguslugudega, peokutsete ja teatrikavadeni välja. Kogume kausta meid ja kodukanti puudutavad väljalõiked ajakirjandusest. Varustame fotod märgetele aja ja neil jäädvustatud inimeste kohta. Kindlasti on kõigil häda olnud oma 30–50 aastat tagasi tehtud piltide mõtestamisel.

Soovitage seda teha oma lastel ja lastelastel. Niimoodi moodustubki suguvõsaarhiiv. Ja alati leidub inimesi, kes panevad kokku selle või teise perekonna loo. Nendest perekonnaluudest saavad eestlaste saagad! Kui särav on islandlaste ajalugu! Neil on 1000 aasta tagant teada kõigi maa 400 esmaasustaja nimed, ka nende eesiisade ja järeltulijate nimed, isegi nende koerte nimed! Jäädvustagem ka meie oma perekonnaloode islandlaste eeskujul!

Lõpetuseks näide meist palju suuremate rahvaste kohamälu saatusest. Maailmakuulsale inglise kirjanikule John Galsworthy'le kuulub mõttetera: „Arhitektuuri ja metsakultuuri allakäik on kogu rahva elamiskultuuri allakäigu algus.“

Eesti maarahva ja tema kohamälu säilumise fenomenid ongi rehetar (see on meie põlisarhitektuur) ja mets, see vaese mehe kasukas, metsarahva varjaja, katja ja toitja, kogu põllunduse ja karjakasvatuse lähtepunkt, meie erakordse elukvaliteedi tagaja. Tuhast aastat on tänu neile kahele üle elatud Euroopa kõige sõdaderohkemad ajad. Pärand väärib kogumist ja säilitamist, pärand väärib pärandamist!

Lembitu Twerdjanski,
põllumajandusteaduste kandidaat (1975, Moskva, Timirjazevi-nim. Akadeemia),
kultuurökoloogia magister (2000, Stockholm, Rotterdam)

Mälestades Vello Mikku

Meie tutvus sai alguse kuuekümnendate lõpus, kui olin monteerinud Sergei Fatkini amatöörfilmi „Trinidad ja Tobago“ ning helikujunduseks läksime Raadiomajja. Teksti filmile kirjutas Lembit Lauri käigupealt ja luges selle Päevakaja foonikas sisse. Muusikalise osa ehitas üles Vello Mikk.

Järgnesid mitmed ühised sõidud Kiidjärvele, Kalmer Tennosare kodutallu. Vellol oli kõikjal magnetofon kaasas ja ta oli vanadele alati oodatud külaline. Kord jäime, maa-mõistes, hilja peale – kell oli juba üle üheksa, sest üks seltsiline, Eri Klas tahtis teepeal vägisi Tartusse jääda. Pere oli tal lagunenud, aga just Eri pärast selle sõidu ette võtsimegi, et pisutki hajutada kurbi mõtteid. Kiidjärvel hõikas aga Kalmeri isa rõõmsalt memme üles ja käskis liha pannile panna. „Linnamehed tulid!“ Ei mingit pahameelt. Sellised need lõunaestlased on.

Vello lindistas järgmisel päeval mitu kena vanarahva laulukest, ja loomulikult laulis need sisse Kalmeri ema.

Tänu Vello Mikule sai ka minust raadiohääli. Tolleaegne Eesti Raadio direktor Ado Slutsk võistles televisiooniga. Otsis ikka midagi uut. Ja siin pakkus RAMETO toimetuse juht Toivo Tootsen välja idee: teha Raadioralli. Kuna olin enne seda kaks Viru rallit amatöörautodele teinud, siis tuli lahendada kaks asja. Andsime pühapäeviti „Meelelahutajas“ (hiljem „Meelelahutaja“) lühiopetust ralli määrustikust ja jagasime muid õpetussõnu. Teiseks oli vaja panna kogu trass maha nii, et Vikerraadio oleks sellel rajal kuulatav. Kõik see päädis terve pühapäeva eetris olnud

Raadioralliga, mis sai alguse tähesõiduna iga võistleja kodust ja jõudis Märjamaa keskvaljakule. Seal sõeluti kohtunike poolt välja 70 parimat ekipaazi, ja need jätkasid ühisel rajal Virtsu, kus asuti eripraamile ja sõideti Saaremaale. Kogu trassi ulatuses olid nii otselülitused eetrisse kui ka helilintidele salvestatud lõigud rallirajalt. See kõik oli tollase tehnika juures üsna keeruline, sest eetrisse mindi üle telefoniliinide ja selleks tuli liinid puhastada kõrvalistest abonentidest, nõ. „pimendada“. Aga Vello Mikk ja Toivo Tootsen said kõige selle korraldamisega hakkama. Tänu Vello Mikule, kes pakkus mind edasi Päevakajasse, saigi minust kümneks aastaks hääli raadios. Käisime koos ka Haapsalus Vooremaade juures, sest sport oli Vellole väga tähtis ja tema oskas välja võluda just selle inimliku poole sportlase hingest. Eesti Raadio arhiivis on palju surematuid saateid, mis Vello tehtud. Kahjuks nüüd enam juurde neid ei tule. Aeg sai läbi, üks tee on lõppenud, aga mälestused jäävad.

Aivo Oina

Iga mõte loeb!

Pane mõtted kirja ja saada:
10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
või kesknadal@kesknadal.ee

Tselluloosilauluke

On palju mõtteid liikvel ülikoolilinnas. Neist mõned rohkem, mõned vähem hinnas. Ei ole Tartu kandis vaja tehnilist progressi! See rahva hulgas tekitab vaid üleliigset stressi. Me oma ülikoolis teeme kõrget teadust, seejuures tunneme ka ülihästi seadust, kui seda tselluloositehast me ei taha, siis hääletame selle lihtsalt maha! Me tahame siin elada vaid lilledõhnades, ja mitte mingi tselluloosivine sees. Ja uuringutest pole mitte mingit kasu. See kõik on tühi töö. Me uuringuid ei usu. Kui teil on vaja tingimata puitu rafineerida, siis võite Ida-Virumaale ümber kolida!

* * *

Mis sest, et tehastest võib tõusta kasu, kuid ikka igaks juhuks vastu olla tasub. Ent aeg võib uusi võimalusi luua ja mitmeid kasulikke lahendusi kaasa tuua.

Kõrvaltvaataja

Metsast ja majandusest

Jälgin minagi, vanatoi, seda metsamadinat. Pildikastist vaatan etlejate silmi ja ilmet ning püüan selle abil suust paisatu tausta mõista. Fauna- ja floorakaitsjad seisavad ainult emotsioonide ajal, püüdmatagi tervikust pilti saada. Poliitike jutust püüan selekteerida propagandat, mis mingite huvigruppidele suunatud, riigi huvide kaitsmist.

Teadusinimeste (mehi ja naisi teaduses ei kõlbavat eristada) sõnadest võib järeldada, et nemad on kabinetiteadlased – nende tarka aju ei ole rakendatud majanduse ja elukorralduse edendamiseks. Mõni neist ei tea sedagi, kuipalju ja kas üldse puidus on fosforit ja lämmastikku, mis peaks Emajõe ja Peipsi järve põhjalikult tuksi keerama.

Arendajate pilk on üleolev: mis te, kõnnid, kõhite, mina saan ikka oma tahtmise! Kõhedust tekitab tühja taskuga arendajate finantseerimine. Mingil hetkel võib ilmned, et meile tähtsat majandusharu on juhtimas näiteks tundmatu riulifirma Kiribati saarelt. Meie jõukurid on ju jalad alla saanud ärastatud varade müügist väljamaale ja selle raha suunanud ärisse, mitte tootmisse! Ainult põlevkivi-keemiatööstus pidavat veel eestimaalaste kontrolli all olema.

Ega mullegi ei meeldi see pilt, mis jääb harvestritega lageraidest. Kasvama jäetud seemnepuud kōdunevad varsti tuulemurruna, jõudmata järelkasvu seemendada. Üks Kagu-Eesti ettevõtlik daam saadab raiebrigaade üle riigi loodussõbralikult metsa lõikama.

Kujuneks meie mõtteviisi rohkem vana ja läbiproovitu juurde pöörduma! Siis leiaks ka mõni maamees lähimbruses töökoha ja loobuks Lätist kārakat vedamast. Toorme väljavedamise asemel on meil tarvis ekspordida turukõlblikke valmistootmeid. Selleni jõudmiseks soovin asjaomastele erapooletuid ja teaduslikul alusel tehtud uuringuid.

Jürimõisa Aadu

Nädala juubilar

MAKSIM GORKI 150

Maksim Gorki oli kunagi enimavaldatud vene kirjanik: 1918–1986 oli tema teoste kogutiraaz 242 miljonit (elanike arv oli 1970. aastaks 241 miljonit). Kõigest vene kirjanikest jäi Gorki kogu NSVL-i olemasolu ajal alla ainult Lev Tolstoile ja Puškinile. Kahtlemata oli ta silmapaistev kirjanik, kes tunnustati Nobeli kirjanduspreemiat väärivaks viis (!!!) korda: 1918, 1923, 1928 ja 1933. Kirjaniku tegelik nimi oli Aleksei Peškov. Pseudonüüm *Maksim Gorki* ilmus esmakordselt 12. septembril 1892 jutustuse „Makar Tšudra“ alla, kus põimused mustlanna Radda ja ulja hobusevarga Loiko Zobari armukired rändrahva hulkuva eluviisi taustal. 70-ndail vändati selle aineil romantiline film „Tabor [mustlaslaager] läheba teavasse“.

Aleksei Peškov sündis 28. märtsil 1868 Nižni-Novgorodis (hiljem sai nimeks Gorki). Seitsmeaastaselt vaeslapseks jäänul tuli ise endale ränkaskelt leiba teenida. Selline kibe elu ajendas kirjanikku valima pseudonüümiks *Gorki* (tõlkes: kibe); eesnimi *Maksim* sai võetud isa auks. Juhutööde tegija rahu-puudus ei võimaldanud saada haridust. Meeleheites sooritas ta ebaõnnestunud enesetapukatse. Juba 15-aastaselt sai ta tunda elu heidikute õomajades. Ta luges palju, lausa neelas raamatuid, ning mõne aasta pärast võis tsiteerida juba filosoofe Nietzsche ja Schopenhauerit. Eiline hulgas hämmastas oma diplomeeritud sõpru klassikute teoste suurepärase tundmisega. Siiski tegi ta veel 30-aastaselt ortograafilisi vigu; tekstide parandamisega nägi kurja

vaeva tema naine Jekaterina, kes oli kutseline korrektor.

Kuigi Maksim Gorkit peetakse nõukoguliku terminoloogia järgi proletaarseks kirjanikuks, pole sugugi kõik ühetähenduslik. Vene revolutsiooni heaks andis Gorki omalt poolt palju kui propagandist ja bolševike partei rahastaja, sponsor. Nooruses näguri-päevi näinust sai jõukas mees, kes oli bolševikele kõige raskematel aegadel üheks peamiseks rahaallikaks, nende heategijaks. Tõsi küll, kui Gorki ja Lenini vaated ajutiselt lahkesid, ja seda juhtus korduvalt, siis selle abi leninlased kohe „unustasid“.

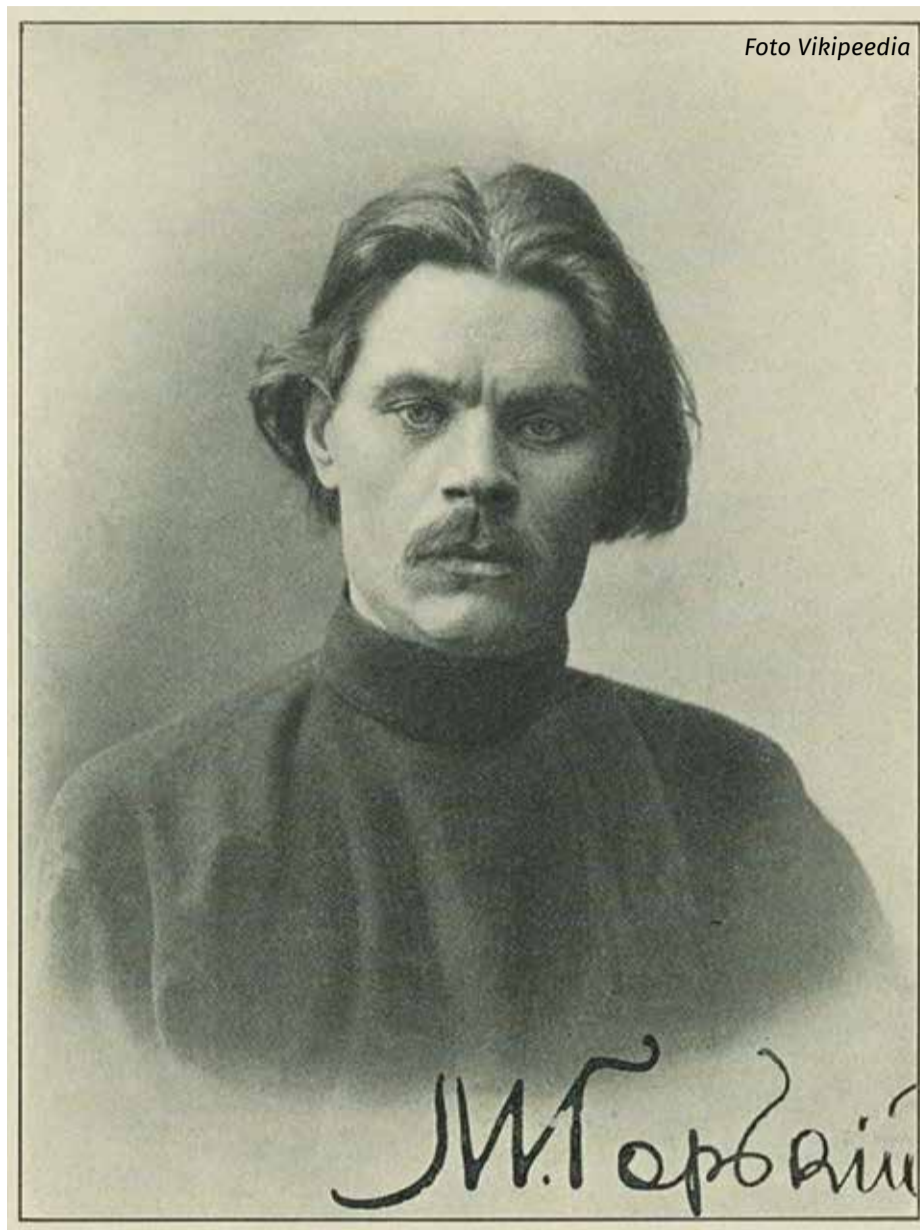
Juba pärast Lenini surma märkis kirjanik Lenini meenutades: „Ma armastasin teda raevuga.“ Täpselt samuti suhtus ta ka bolševismisse tervikuna. See raev Lenini ja bolševistliku poliitika suhtes ei väljendunud Gorkil just tihti, kui aga välja plahvatas, siis avameelselt. Staliniga vaieldes võis ta kirglikus poleemikahooos temaga isegi kaklema minna. Pärast mattis „revolutsiooni tormilind“ selle raevu sügavale endasse ja rääkis Leninile, Stalinile jt bolševikele neile meelepärast. Osaliselt tulenes see kirjaniku vastuolulisest iseloomust ja mitmepalgelisusest.

Maksim Gorki hakkas revolutsioonilisele liikumisele avalikult kaasa tundma aastal 1901, kutsudes esile negatiivse reaktsiooni tsaarivalitsuselt – sestpeale arreteeriti teda korduvalt ja kiusati taga. 1906. aastal sõitis ta välismaale ja viibis emigratsioonis kokku 18 aastat. Pärast revolutsiooni

tuli ta ajutiselt NSV Liitu tagasi, aga pöördus uuesti Itaalia kuurortidesse.

Stalinile oli propagandistlikel eesmärkidel vajalik selline Läänes tuntud tegelane, kes tuleb välismaalt tagasi – n-ö näidis, et noor Nõukogude riik on isegi selliste suurte isiksuste jaoks koht, kuhu põgenetakse kapitalistliku elulaadi ja võõra poliitilise õhkkonna eest.

30-ndate aastate algul tuli Gorki lõplikult kodumaa-le tagasi. Moskvast korraldati talle pidulik vastuvõtmine, tema käsutusse anti suur eramu Moskva kesklinnas ning suvilad Moskva lähisel ja Krimmis. Gorki sai kohe Stalinilt tellimuse – korraldada Nõukogude kirjanike esimehe kongress ja teha nende seas selgitustööd. Samal aastal saab Gorkist raamatu „Stalininimeline Valge ja Balti mere kanal“ kaastoiemata. (Seda teost on Aleksandr Solženitsõn liigitanud „esimeseks raamatuks vene kirjanduses, kus ülistatakse orjatööd.“) Stalin ei tapnud Gorkit avalikult, vaid andis talle võimaluse ise surra. Kirjanik ei elanud verise 1937. aastani ega sattunud otseste repressioonide alla, kuid sai stalinliku epohhi üheks ohvrianniks. Oma panuse, mida türann vajas, oli ta juba andnud ja elavana polnud teda „kõigi rahvaste juhil“ enam tarvis. Surnud klassik võis olla palju kasulikum kui elav kaasaegne.

Hiljem kerkis mitu korda üles küsimus, et legendaarne kirjanik ja tema poeg võidi mürgitada. Selles kohtuasjas osales ka siseasjade rahvakomissar Genrihh Jagoda, kes oli kirjaniku poja Maksim Peškovi naise armuke. Jagoda tunnistas ülekuulamisel, et Gorki mürgitamiseks andis käsu Trotski... Repressioonide ja kuulsa „arstide kohtuasja“ läbivaatamisel aastal 1952 pandi kolmele arstile süüks muu hulgas ka Maksim Gorki surm.

Maksim Gorki suri 18. juunil 1936 Moskva lähedal Gorki asulas, samas

majas, kus suri ka Lenin. Gorki viimased sõnad, mis on jäänud ajalukku, oli kirjanik öelnud tema eest hoolitsenud halastajaõe Lipale: „Aga tead, ma vaidlesin praegu Jumalaga. Uuhh, kuidas vaidlesin!“

Urn suure kirjaniku põrmuga, mida matuseprotsessioonil kandsid Stalin ja Molotov, on maetud Kremli müüri äärde Punasel väljakul. Kirjaniku aju, nagu ka Lenini oma, saadeti teaduslikuks uurimiseks Moskva Ajuinstituti.

Raul Ratman

Kingituseks tass*

* Ei mingit nippi, trikki ega loosimist. Nii lihtne ongi, et iga Kesknädala aasta tellimuse vormistaja saab kingituseks kauni tassi!

Telli nüüd
rahva poliitikaleht

Kesknädal

Helista: 617 7717
või

Telli internetist: www.tellimine.ee

Aastatellimus 30 eurot

Pirita poliitikakohvikus esineb peaministri büroojuht Tanel Kiik

3. aprillil kell 18.00 toimub Pirita Tervisespordi Majas (Rummu tee 3d, II korrus) aruteluõhtu, mille teemaks on „Keskerakond valitsuses“.

Esinema tuleb peaminister Jüri Ratase büroo juhataja ja Keskerakonna 2019. aasta valimisprogrammi toimkonna juht Tanel Kiik.

Tanel Kiik peab ettekande, mida on Keskerakond seni valitsuses teinud ning millised on plaanid edasiseks. Saab esitada küsimusi ja ettepanekuid ning arutada ka seda, millele peaks Keskerakond 2019. aasta Riigikogu valimisprogrammi koostades rõhku panema.

Oodatud on kõik huvilised; aruteluõhtul osalemiseks ei pea olema Keskerakonna liige.

Kohtade arvestamiseks palutakse oma osalemine registreerida hiljemalt 31. märtsiks: alinatubli@gmail.com või 5300 1868.